

NÉPI EGYSÉG

POLITIKAI NAPILAP
Feladó szerkesztő:
Kurkó György
Bejegyzve a brassói törvényszéken G. H. 1768/1944 szám alatt
Engedélyezte: Cenzura Milltár
a Preset sub No. 1437. 7. X. 1944

ADY ÜNNEP

ROMÁN FŐVÁROSBAN

Ma, szombaton este Bukarest egyik legszébb előadótermében azt a költőt ünnéplik, akit a magyarság Petőfi óta legnagyobb, legizgatottabb és legnyugtalanítóbb lángelméjének tekint. Az ünnepség neve és célja az, hogy Ady Endre hatvannyolcadik születésnapja alkalmából felidézzék a nagy költő alakját és eszméit s figyelmeztessék a hallgatókat művének örök időszerűségére.

A bukaresti ünnepségnek azonban az a különös jelentősége van, hogy azt nem magyarok és nem magyaroknak rendezik. Ez a megemlékezés a bukaresti Román-Magyar Társaság kezdeményezéséből zajlik le és a színpadon megjelenő előadók, valamint a terem széksoraiban helyet foglaló hallgatóság a román szellemi és társadalmi élet legjobbjából tevődik össze.

Kell-e még külön hangsúlyoznunk az esemény jelentőségét? Kell-e külön felhívni a figyelmet arra a makacs következetességre, amellyel a román-magyar megértést és testvériséget hirdető "kitűzött céljaink felé haladnak román részről is?"

Család a napokban zajlott le a bukaresti magyarság József Attila emlék-estje, amelynek egyik főszónoka Benicé Mihai, a tehetséges fiatal román költő volt. Még negyvenéves korában sem feltétlenül úgy nézett ki, mint a bukaresti rádió hullámhosszán Căcel Costa, a neves román költő szintén József Attila jelentőségét méltatta a román rádióhallgatók közönségének. Most pedig a Román-Magyar Társaság ragyogó külsőségei között, a legkiválóbb szereplők fellépésével és a legkiválóbb testvérségi érzéssel résztvevővel rendezte meg Ady Endre emlékünnepét.

Ady nevét és jelentőségét a demokraták román sajtó a felszabadulás óta változatlan egyöntetűséggel hirdeti és ismerteti a román olvasóközönséggel. A fordított versenyzésre igyekezők bemutatni Ady legszebb kötetmennyét. Eletrajzi jegyzetek, bómagyarázatok megemlékezések jelennek meg róla előkelő fradalmi folyóiratok hasábjain.

A Román-Magyar Társaság estélye azonban még ennél is többet jelent. Ady nevét kiemeli a hírlapok hasábjairól, irodalmi folyóiratok tárgyalásos közönségéből és a tényezőkkal megvilágított, bárszónyágonnyal díszített lobogó ragyogásában nagyjelentőségű társadalmi eseményé válik.

Ilyen jelentősége volt egykor Bartók bukaresti szereplésének, amelynek visszhangját még a parancsuralki évek éjszakaiában is hallottuk. Bartók annakidején többet tett a román-magyar megértés érdekében, mint bárki előtte és meggyőződésünk, hogy ez a bukaresti Ady-estély legalább ugyanilyen jelentőséggel fog bírni.

Román részről is, magyar részről is tisztában vannak az esemény nagy horderejével. Magyar részről aznap adják ezt a világ tudtára, hogy az ünnepségen a jelenkori magyar irodalom legjelesebb képviselői vesznek részt országuk és nemzetük követkeppen. Román részről pedig azzal hangsúlyozzák a dolog jelentőségét, hogy az ünnepségen megjelenő a román és élőkön ott lesz Groza Péter dr. író-írástestnök a magyar-román közeledés, a magyar-román kibékülés, a magyar-román dumi szövetekezés egyik legjelentősebb harcosa.

Meggyőződésünk az, hogy ezután Bukarestben nemcsak szlovákiai irodalmi megemlékezés fog lezajlani és még csak nem is szlovákiai szellemi barátokozás. A

Sulyos demokrata-ellenes tüntetések voltak Istambulban

(Istanbul.) A budapesti rádió jelenti: A Tass távirati ügynökség ankarai tudósítójának jelentése szerint Istambulban a rendőrség jóakaratu támogatása mellett több ezer főnyi fasiszta elemekből álló középiskolai tanuló, egyetemi hallgató és a hadsereg kötelékébe tartozó tömeg rendezavaró tüntetéseket robbantott ki. A jelentés szerint a hatóságoknak előzetesen tudomásuk volt a készülő tüntetésekről.

A fasiszta tüntetők hitlerista jelszavakat kiáltva a demokraták sajtó termékeit nyilvánosan elégették, a Tan, Türkij és más demokrata lapok szerkesztősegeit összerombolták, a szerkesztősegek tagjait su-

lyosan bántalmazták és a Szovjetszövetséggel kapcsolatos könyveket kiállító üzletek kirakatait bevették, az üzleteket összerombolták.

A Tass ügynökség jelentése kiemeli, Moszkvai jelentések szerint görögországi demokrata körökben nagy feltűnést keltett a görög királpárti bandák egyre merészebb szervezkedése. A királpárti bandák megkezdtek kereteik újjászervezését és nyílt harcot indítottak a teljesen fegyvertelenül álló demokrata tömegek ellen.

A királpárti bandák az úgynevezett

hogy az ankarai és istambuli körök a lefolyt rendezavarásokat „demokrata megnyilvánulásoknak” tekintik és az istambuli rendőrfőnök a rendezavarást „hazafias tüntetésnek” nyilvánította.

Ismét garázdálkodnak a királpárti bandák Görögországban

„H” szervezetbe tömörültek, fegyver- és lőszerraktáraikat különböző helyekre szállították el és teljes nyíltsággal folytatják bűnös üzemeiket.

Az új görög kormány megalakulása óta az EAM és az EPON hazafias szervezetebe tartozó demokrata harcosok közül több, mint 12 közismert harcost megölték a fasiszta-királpárti bandák.

Benes kihallgatáson fogadta a magyar külügyminisztert

(Prága) Benes csehszlovák köztársasági elnök kihallgatáson fogadta Gyöngyössy magyar külügyminisztert. Clementis helyettes csehszlovák külügyminiszter elhalasztotta tervbe vett párisi útját, hogy folytathassa tárgyalásait a magyar küldöttséggel a csehszlovákiai magyarság helyzetének elrendezéséről.

Sirovy tábornok nyilatkozott a csehszlovák-magyar tárgyalásokkal kapcsolatban és kijelentette, hogy a magyar kormány nevében Gyöngyössy János külügyminiszter elvben elfogadta a la-

kosság-cserét, most már csak arról van szó, hogy a lakosságcsere részleteit kidolgozzák. Magyar részről ezt a kijelentést nem erősítették meg.

A clevelandi magyarok december 11-re nagygyűlést hívtak össze, amely hivatala lesz a csehszlovákiai magyarság helyzetének megvitatására. A nagygyűlés előkészítő bizottsága távirattal fordult Tildy Zoltán miniszterelnökhöz és aggodalmát fejezte ki a szlovákiai 600 ezer magyar sorsának alakulását illetően.

(Budapest) A Reuter jelentése szerint a magyar nemzetgyűlés megszavazta a Révai József nemzetgyűlési képviselő által a bányák államosítására vonatkozólag beterjesztett törvényjavaslatot.

Egy másik budapesti jelentés szerint a nemzetgyűlés törvényelőkészítő bizottsága megkezdte az új magyar alkotmány megköveteléseit.

Legújabb jelentés szerint Gyöngyössy magyar külügyminiszter befejezte prágai tárgyalásait és hazautazott Budapestre.

Az angol alsóház hatalmas többséggel bizalmat szavazott a munkáspárti kormánynak

(London.) A bizalmatlansági indítvány fölérti vita fonalának újra való felvétele során elsőnek Churchill szólalt fel és többek között a következőket mondotta:

— Nem az ellenzék vitt be keserűséget a közéletbe. Meg kell mindent tennünk, hogy egyengessük az egységes külpolitika útját.

A továbbiak során a volt angol miniszterelnök főleg azt a vádat hozta fel a munkáspárt ellen, hogy tönkre teszi a bizalmat legközelebb az ország politikai életében. Szemére vetette a munkáspárti kormányt, és öröklésnek minősítette, hogy a katonákat, ahelyett, hogy leszerelnék, tétlenségben tartják, vagy mesterké-

ten kiagyalt munkákban használják fel. Angliának minden áron meg kell őriznie a háborúban szerzett tekintélyét. Ezt a tekintélyt semmi féle körülmények között sem szabad eltékoznia.

A felszólalásra Attlee a következőképpen válaszolt:

— Churchill beszédének lényege, hogy a szocialisták miért nem hajtok végre konzervatív programot. A most alkalmazott leszerelési tervet a munkáspárt még Churchill kormányától örökölte és az az életkoron és a szolgálati időn alapszik. Naponta átlag 12 ezer angol katona szerel le.

Az angol miniszterelnök ezután felhozta, hogy Churchill föltámadása ama szocialista program ellen irányul, amellyel a munkáspárt győzelmet aratott a választásokon. Ezt a kérdést közönséges vita során kellett volna letergálni.

A vita lezárása után szavazásra tettek fel a konzervatív párt bizalmatlansági indítványát. Az alsóház 381 szavazattal 197 ellenében elvetette a konzervatív párt javaslatát és ezzel bizalmat szavazott a munkáspárti kormánynak. A szavazással kapcsolatban megjegyzik, hogy Anglia politikai történetében talán még soha sem volt példa arra, hogy hasonló szerű vitában a szavazáson ilyen számosan vegyenek részt.

Fogadás a bukaresti Szovjetnagykövetségen

(București, Rador.) A szovjetalkotmány életbeléptetésének évfordulója alkalmával Kaftaradze bukaresti szovjetnagykövét nagyszabású fogadást rendezett, amelyen jelen voltak Ofelsége a Király képviselői, a kormány több tagja Groza Péter dr. miniszterelnökkel az élén, a diplomáciai kar tagjai, a bel- és külföldi sajtó képviselői, Susajkov tábornok, a szövetséges ellenőrző bizottság helyettes elnöke és a politikai élet több más előkelősége.

A fogadást a szovjetművészek hangversenye zárta be.

Készül a műszaki testület új törvénye

(București, Rador.) Illetékes helyen most dolgoznak a műszaki testület új törvényén, amely az állami és magán műszaki testületet van hivatva egyesíteni. Az új törvény szerint az oklevelek és címek elismerésére különleges bizottságot alakítanak a közlekedésügyi minisztérium

kebelében. A tervezet továbbá kiterjed az előléptetések ügyére is, amelyet külön bizottság végez.

A műszaki testületet egy, az alantasszervek által választott mérnökökből és almérnökökből álló főtanács vezeti.

bukaresti Ady-ünnepség határkő lesz a román-magyar viszonylatok fejlődésében. Az utóbbi napok eseményei és megnyilatkozásai szinte kivétel nélkül arra mutatnak, hogy Közép-Európa, a Dumataj népei rendezni akarják közös dolgaikat. A román fővárosban megünnepelt nagy ma-

gyar költő is ezt jelképezi.

Hallgassuk hát az ő figyelmeztetését a síron túl is. „Dunának, Oltnak egy a hangja...” mondotta. A bukaresti ünnepség ezen a hangon fog megszólalni.

Erőss Bálint.

A külügyminiszterek tanácskozására ülnek össze Moszkvában

(London) A három nagyhatalom, a Szovjetszövetség, Anglia és az Egyesült Államok külügyminiszterei december 15-én érkekezetre ülnek össze Moszkvában. A tanácskozást a krími értekezlet határozata alapján hívták össze.

Szombaton reggel a nagyhatalmak fővárosaiban kiadott hivatalos közlemény szerint a moszkvai tanácskozás folyó ügyekkel és az atomenergia kérdéseivel foglalkozik.

A francia és kínai külügyminiszterek nem kaptak meghívást, de az illetékes kormányokat a nagyhatalmak tájékoztatták a készülő moszkvai értekezletről.

Arra számítanak, hogy a moszkvai értekezlet január elejéig tart, Bevin angol külügyminiszter pénteken repülőgéppel indul a szovjet fővárosba.

Rajniss Ferencet halálra ítélték

(London) Budapesti jelentés szerint a magyar néptörvényszék Rajniss Ferencet, a volt nyilas kormány közoktatásügyi miniszterét, halálra ítélté.

HIREK

NÉPI EGYSÉG

Szerkesztőség: Str. Arzintarilor (Otvu-nu), 16, Tel. 17-53
Kiadóhivatal: Piața Gh. Enescu (Rozăstăr) 2, Tel. 22-69

Kiadóhivatali órák d. e. fél 8-tól d. u. fél 3-ig.

Fiófizetést díj postai készbe-
sítéssel egy hónapra 1500 lei

HÍRDETÉSI DÍJAK:

Hírrovatban, hirdetésnyomán, nyitólétszám szavanként 200 lei (legkevesebb 20 szö). Kértes hirdetés négyzetcentiméterenként 200 lei. Gyászjelentés em-ként 250 lei. Közgazdálkodási meghívók és mérlegképes em-ként 1200 lei.

Apróhirdetés szavanként 80 lei, „Ingatlan” vagy „Kereskedelmi-IPar” rovatban 160 lei (legkevesebb 10 szö). Háromszor feladott aprók után a negyedik szö közlés ingyenes. Jelzés vagy kiadói címzés pótdíja 200 lei. Díjak előre fizetendőek.

Háttér

Vasárnap, 1945. december 9. A nap 7 óra 36 perckor kel és 4 óra 9 perckor nyugszik. — Kat.: Furiér Péter hv. — Prot.: Natália. — Ort.: B. A. fog. — Zsidó: 5706 év, Tóvet hó 5.

Hétfő, 1945. dec. 10. A nap 7 óra 37 perckor kel és 4 óra 9 perckor nyugszik. — Kat.: Miklós p. — Prot.: Judit. — Ort.: Mina. — Zsidó: 5706 év, Tóvet hó 4.

Brassói mozgóképi műsora

A ro: Rasmoff. Astra; Halásos csók. (magyar film). Capitol: Tiszavirág (magyar film). — Corso: A berlini bestia. — Lumina: A berlini bestia. — Redut: Zorro. — Scala (CFR): Zorro.

Szolgáltatás gyógyszerárak Brassóban
Szombat: „Aesculap”, Voith, Vasút utca 53.
Vasárnap: Paveleanu, Hirscher utca 16.

Két gyár megállt

Üzemanyaghányra hivatkozva két azugai üzem, a posztógyár és az üveggyár leállította üzemét. A posztógyár már elbocsájtott 400 munkásnőt, közelebbről a két gyár mintegy ezer munkást és munkásnőt bocsájt el.

Tudunkkal mind posztóban, mind üvegben hiány van. Azt is tudjuk, hogy a szükséges nyersanyag sem hiányzik. Arról is van tudomásunk, hogy Azugat Campinától — ahol bőségesen buzog a földből a legkínzóbb üzemanyag — mindössze 50 kilométer választja el és kettős sínpárral fővonal köti össze. Miért állanak le az üzemek mégis?

A kérdésre ez, a tél küszöbén munkanélküliség elé néző munkáscsalád várja a választ.

— A MNSZ Brassó megyei szervezete vasárnap, december 9-én reggel 9 órai kezdettel megyei intézőbizottsági ülést tart. Kéri, hogy azon mind a vidéki, mind a helyi intézőbizottsági tagok pontosan jelenjenek meg. Az érkező hét nap is folytatódik. A szervezet a vidékiek elszármására gondolkodik.

— A Bolyai-egyetem orvostudományi karának közleménye. Mindazok a hallgatójelöltek, akik a felvételi versenyvizsgán résztvettek és osztályzatuk középértéke (mediája: írásbeli meg szóbeli eredménye) 7-nél nem rosszabb, felvették az orvostudományi kar I. évfolyamára. Mindazok a hallgatójelöltek, akik a felvételi versenyvizsga elengedése voltak előjegyezve, mind felvették az orvostudományi kar I. évfolyamára.

— Unitárius vallásos estély. Az unitárius egyház vasárnap, december 9-én délután 4 órai kezdettel vallásos estélyt rendez a templomban, a melyre ezúton hívja meg híveit és az egyház barátait.

— Munkáshajál. László Sándor kényszermentes kézdívásárhelyi munkás a napokban két fia kíséretében járt ment az erdőbe. Munka közben összeesett. Mire segítséget hoztak, kisenvedett. Kézdívásárhelyi lakossága órák alatt százezer lejt gyűjtött össze a tragikus sorsú család részére. A református egyház ingyen sietve bocsájtott rendelkezésre, a katolikus egyház pedig szintén ingyen végezte a temetési szertartást.

— A kézdívásárhelyi MNSZ ismerkedő estje. A Magyar Népi Szövetség kézdívásárhelyi szervezete az elmúlt vasárnap jól sikerült ismerkedési estét rendezett. A táncal egybekötött mulatságon a termékek zsúfolásig töltözött, a késő éjszakai órákig szórakozott.

— Halálos vasúti baleset. Sebestyén Ferenc nagyborosnyói gazda Kézdívásárhelyen a hajnali vonathoz sietett.

Kísérletezések a csikszeredai állami leánygimnázium körül

(Csikszereda, a N. E. tudósítójától.) A vármegye lakossága érthető szörrellel dédelgeti a csikszeredai állami leánygimnáziumot. Ez a gimnázium egyike Csik megye legszebb fejlődő intézeteinek. Tanulóinak száma csaknem négyszáz, nagyrészt dolgozó kisemberek családjából kerülnek ki.

Sajnos még a tanév megnyitása előtt megindult az egyes reakciós körök mozgolódása, amelyek komolyan veszélyeztetik az intézet további fennmaradását. Hivatkoztak arra, hogy leányiskolának

nem lehet férfi igazgatója és Csikszár László igazgatót rendeleti úton el akarták távolítani helyéről. Ez a tervük csődöt mondott a Magyar Népi Szövetség és a Kommunista Párt céltudatos fellépésén.

Közben megkezdődött az iskolaév. A gimnázium zsúfolásig megtelt tanulókkal. A román tagozat felállításának kérdésében az illetékes hatóságok egy döntöttek, hogy mivel a Csiki Magánjavak tulajdonában lévő iskolaépület már így is szűknek mutatkozott a román tagozat részére

a Vigadó mozgó egyik részében, iskolának kiválóan alkalmas öt helyiséget bocsátottak rendelkezésre. Sőt az iskolát még felszerelésekkel is támogatják.

Mindamelletti egyesek nem akarták az igazságos elrendezésbe belemenni, s azon mesterkednek, hogy a 400 növendék a Csiki Magánjavak helyiségeiből kitégyek. A vármegye népe nagy aggodalommal néz az elfolyó kezdemények elé, de szilárd bizalommal van a Groza-kormány pártatlansága iránt.

Erdővidék vádjai egy kórházi főorvos ellen

(Barót, a N. E. kiküldött munkatársától.) A napokban Csikány Béla dr., a Magyar Népi Szövetség központi intézőbizottságának tagja Barótra érkezett, hogy beszámoljon a marosvásárhelyi nagyvölves eredményeiről. Ott tartózkodása alkalmával népes küldöttség kereste fel és az iránt terjesztett elő kérelmet, hogy a Magyar Népi Szövetség tegyen sürgős lépéseket dr. Györfi Bélának, a baróti kórház vezető főorvosának leváltására.

A bizottság jegyzőkönyvét szerint a főorvos az Erdővidék számára tervezett kórház részvényeiből befolyt összeget saját céljaira használta fel, ugyancsak a meggyőzőnőség által a kórház részére kiutalt

zsír és cukormennyiséget is, saját konyháján használta fel.

A jegyzőkönyv szerint, éppugy mint az elmúlt rendszerben, ma is tömegesen végez magzatelhajtó műtéteket, aminek következtében a kórház szülészeti osztálya teljesen elnéptelenedett.

De súlyos panaszokat tartalmaz a jegyzőkönyv Györfi dr. egészségügyi szolgálata ellen is. Több mint tíz tanu igazolja, hogy Györfi dr. vezetése alatt a kórház teljesen elnéptelenedett.

Ezek azok a vádak, amelyeket az egész Erdővidék népe egyöntetűen emelt Györfi dr. ellen. A benyújtott jegyzőkönyv alapján a Magyar Népi Szövetség megindította a vizsgálatot.

Napközi otthont nyit a MNSZ Bolonyában

A Magyar Népi Szövetség a Népvédelmi Egyesülettel karöltve a napokban nyitja meg Dereszyei-utí székfűzőben első napközi otthont. Negyven olyan gyermek talál itt otthonra, nemzetiségi és vallás különbség nélkül akiknek szülei a fasiszta rablóháború áldozatai lettek. De

he'ye: ka-nak sz'g'nyorsu, gyárimunkás szülők gyermekei is.

December 8-án, Szombaton este, a bolonyai székfűzőben mulatság lesz, amelynek tiszta jövedelmét az otthon javára fordítják. A nemes célra való tekintettel a bolonyai tagozat kéri, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt.

Hogyan várják a Szovjetszövetségben a leszerelt katonákat

Sadovszkij Vladimir szovjetíró érdekes leírást közölt, hogyan fogadják Penza városában és a környéken a hazatérő leszerelt vörös katonákat. Az érdekes írásból alább közlünk néhány részletet.

Ünnepi díszben uszik a penzai állomás-épület. Az átutazó leszerelt katonák számára kényelmes otthont és szállodát rendeztek be, azonkívül a város színművészei mindennap ingyenes szórakoztató műsort rendeznek részükre. Az állomásra érkező vonatokat minden hazatérő katonája szeretettel csomagot kapott a város lakosságától.

A Penzába hazatérők házaít jöelöre kitarozták, a város tanulóifjúsága minden hazatérő háza köré fákat ültetett.

A hazatért vörös katona, miután kipi-hente magát, családja, vagy barátai körében, azonnal elfoglalhatja régi munkahelyét, vagy szabadon választhat más munkahelyet, ahová azonnal beléphet. A „Frunze”-gépgyárban a hazatérőket készen várják szerszámaik, munkapadjai.

De a város környéki falvak sem maradnak el a penzaiak mögött. A környéken

ötezer házat tataroztak ki teljesen ingyen, élelmiszereket és állatokat adnak ajándékba a hazatérőknek. A ternovszki járás kolhozai például 50 fejőstehent, néhány száz juhot és rengeteg szárnyast ajándékoztak nekik, hogy megkezdhesék gazdaságukat. Valamennyi hazatérő még az állattartáshoz szükséges szénát és egyéb takarmányt is megkapta.

Természetes, hogy türelmetlenül várják őket, hiszen távolléuk alatt asszonyok és gyermekek dolgoztak helyettük.

Nagy hiány mutatkozik mezőgazdasági gépekkelőkben. A leszerelt gépkocsivezőtöket, esztergályosokat, szerezőket, könyvelőket valósággal a tenyerükön hordozzák.

Penza utcáin rengeteg felirat üdvözlí a hazatérőket. A város legnagyobb üzlete csak a hazatérőket és a hadirokkantakat szolgálja ki elsősorban. Valamennyi szabó-, cipész- és órásszövetkezet külön csoportokat alakított, amelyek a leszereltetkeket szolgálják.

töteztét szándékosan össze tölt, vagy ellopják és kéri, hogy a tudomásukra jutott eseteket azonnal jelentse a rendőrségnek. Mivel az új égők beszerzése egyelőre lehetetlen, az ellopott, vagy szétomlott világítótesteket nem tudják pótolni, és a közönség csak a sötétben do'go'ó utor-ál-olnak és betörőknek tesz szolgálót, ha nem siet minden esetben a hatóságok segítségére.

— Az északbukovinaiak és besszarábiaiak helyzete. Mind azok az északbukovinai és besszarábiai illetőségű személyek, akiknek a fennálló rendelkezések értelmében vissza kell térniük illetőségi helyükre, december 20-ig kötelesek a megyefőnökségek mellett működő szovjet-román vegyes bizottságok előtt jelentkezni, ahol nyilatkozhatnak,

A brassói MNSZ ifjúsági munkatáinak évünnepi évfordulójára

(Brassó) Most ünnepelte a Magyar Népi Szövetség brassói szervezetének ifjúsági csoportja egy éves fennállásának évfordulóját. Az évfordulót színpadon a műsorral ünnepelte meg az ifjúsági csoport. Kitűnően betanult színdarabok, eleven népi táncok előadásával mutatta meg ifjúsági csoportunk készségét a közművelődési munka iránt.

Minden kezdet nehéz. Az eltelt évben nem volt könnyű a mi munkánk sem. A kezdet nehézségeiből, sajnos, ma sem lábaltunk ki. A kezdet nehézségeit ma is még főként az jelenti számunkra, hogy csak egy csoportról beszélhetünk, egy évi munka után is még és nem ifjúságunk tömegeiről. Mint ahogy elejétől kezdve szeretnénk volna, mint ahogy kellene!

Mi ennek az oka? Keresünk elsőben is a magunk sorai közt. Bizonyára nem voltunk eléggé erősek a példát adó munkában. Nem tudtuk feltámasztani ifjúsági tömegeinkben a kedvet szervezeti munkánk szépségei és nemes rendeltetése iránt. Nem vittük be személyenként, mi, MNSZ ifjúsági csoportbeli tagok, ifjú tömegeinkbe azt, hogy a helyük közöttünk van, szervezeti munkánkban és szórakozásainkban egyaránt.

Erőnek erejével azonban nem akarunk magunk közé vinni senkit. Sorainkban öntudatos, tisztult látású és felfogású ifjakat, lányokat akarunk, akik nem riadnak vissza a ma nehézségeitől. Öntudatosabbakat, tisztultabbakat, erősebbeket, mint mi vagyunk. Amilyenek magunk is akarunk lenni, amilyeneknek lennünk kell a jövőben. Akkor talán fogunk tudni mélyebben eszméltetni, jobban meggyőzni másokat. Akkor lehet majd a tömegekre is hatástunk!

Addig is mi, akik Ifjúsági Csoportunk szervezeti munkájában tevékenyen részt veszünk, igyekezzünk megerősíteni magunkat öntudatosabbá, odaadással, szilárdan a demokrácia összefogó, építő munkája terén. Be kell bizonyítanunk, hogy a demokrácia magasabb színvonalra emel minket felfogásunkban, magatartásunkban, egész életvitelünkben. Ez a bizonyág lesz a legfőbb eszméltető és meggyőző erő a tömegek felé, amelyek összehasonlíthatják majd mindezt a fasiszta gyűlölködés, rombolás munkájával, aminek háborús következményeit olyan keservesen nyögjük.

Ez az évforduló legyen figyelmeztető számunkra, hogy ha nem akarunk visszaesni a fasiszta gyűlölködés rontásába, rohamlépésekben előre kell törnünk a demokráta haladás útján, hogy ezzel ifjú tömegeink számára is magával ragadó példát alkossunk.

Hajdu Sándor

hogy vissza szándékoznak-e menni, vagy Romániában óhajtanak maradni.

— Maguk vágták a téli tüzfűt a temesvári egyetem hallgatói. (Bukarest, Rador) A temesvári egyetem orvostudományi karának hallgatói úgy oldották meg az intézet téli faellátását, hogy együttes munkával saját maguk termelték ki az erdőben a szükséges mennyiségű tűzfűt. A vasúti munkások szakszervezete támogatást nyújtott a famennyiség beszállításánál.

— Dr. Bárányiné kozmetikai szalonját megnyitotta. Brassó. Weiss Mihály utca 20. I. emelet. Fogadó órák 10—1, 3—6.

* Sepsiszentgyörgyön hirdetések: Piacér 10 szám alatt Zeke László megyei megbízottunk átvész.

Rajk László a dunavölgyi kérdékről

(Budapest) Rádióközlések alapján jelentettük már, hogy a magyar nemzetgyűlés első ülésén a Magyar Kommunista Párt álláspontját Rajk László fejtette ki. Most alkalmunk van teljes egészében közölni a nagy érdeklődésre számotartó beszédnek azt a részét, ahol a szónok a dunavölgyi kérdéssel foglalkozott.

Rajk László egyébként Székelyudvarhelyen született. Régi székely iparoscsaládból származik. Jeles növendéke volt a székelyudvarhelyi református kollégiumnak, majd bölcsészeti tanulmányait a budapesti és a besanconi egyetemen végezte. Franciaországi tartózkodása alatt ismerkedett meg a magyarországi politikai száműzöttekkel és éharcosa lett a demokráta mozgóulásoknak. Tanári oklevelet szerzett, de demokráta meggyőződése miatt állandó üldöztetésnek volt kitéve. Amikor fellépett a harc Spanyolországban, Rajk László Madridba utazott és mint egyszerű lökötközt, fegyverrel a kezében harcolt Franco fasizta hordái ellen. A spanyol demokrácia vérbefojtása után rövid ideig Franciaországban tartózkodott, majd hazatért Magyarországra, ahol tevékeny részt vett a fasizta-ellenes mozgalmakban. Több ízben, legutóbb 1943-ban, bátor demokráta meggyőződése és kiállása miatt bebörtönözték. A felszabadító Vörös Hadsereg mentette ki a nyilasok karmaiból. Rajk László képviselő, a Magyar Kommunista Párt első főtitkára, mindössze 36 éves.

— Nemzeti érdek — mondotta Rajk László, — hogy a reakció elleni harcot ne csak meghirdessük, hanem végig is vigyük. Végleg el kell törölnünk a magyar szovinizmus minden megnyilvánulását és maradványait is. Örömmel üdvözljük a miniszterelnök úr kijelentését, a melyekben félreérthetetlen nyíltsággal szembefordult a dunavölgyi magyar elszórtbrendűség gondolatával, a magyar imperialista programmal. Csak ezek fejszámolásával érhetjük el a Dunavölgyben velünk együtt élő népek között egyenjogúságunkat. Örömmel állapítjuk meg a román-magyar barátság szaporodó jeleit (Zaj a Kisgazdapártban. Farkas elvtárs: Maniuek akarják megzavarni.)

és szeretnők, ha Groza miniszterelnök javaslata a magyar-román vámunio megteremtéséről minél előbb konkrét formákat öltene.

— Bármilyen eslelt ország vagyunk is, mindent el kell követnünk, hogy megvédjük a szomszédos országokban élő magyar kisebbségek érdekeit. Ezen a téren csak csehszlovák kapcsolatban van ok panaszra. Mi kommunisták voltunk az első, akik a szlovákiai magyar kisebbség megokoltat és jogtalan üldözése ellen szót emeltünk és mindent megtettünk védelmében. Feltétlenül meg kell találni a magyar és csehszlovák nép békés, jószomszédi együttműködésének és barátságának útját, mint ahogy megtaláltuk a jugoszláv-magyar és magyar-román barátság útját is.

A csehszlovák-magyar együttműködés azonban nem jelentheti azt, hogy Magyarország belenyugszik 600.000 szlovákiai magyar földönfutóvá tételébe.

Astra Mozdó Brassó

December 5-től

Karády Katalin
legújabb filmje

Halálos csók

Többi szereplők;

Nagy István
Somlay Arthur
Rajnay Gábor.

Az előadások 3 órákor kezdődnek
folytatódólagosan.

UJBÓL ITT A KIÜTÉSESES TIFUSZ!

A tisztaság a legjobb óvszer — Gyakorlati tanácsok a veszély elkerülésére

Irta: Dr. Benke János vm. tiszti főorvos

Ismét előtérbe lépett a kiütéses tifusz veszedelem.

Tudnunk kell, hogy a kiütéses tifusz úgy terjed, hogy a beteg embert megcsipi a tetű, azután átkerülve az egészséges emberre, a csípés alkalmával beoltja abba a betegség círát. Ebből önként következik a betegség elleni védekezés módja is. Ahol nincs tetű, ott nem terjedhet tovább

a betegség. Hol nincs tetű? Amelyik házból a testi tisztaságra, a fehérnemű, az ágynemű, a ruházat, valamint a lakás tisztántartására megfelelő gondot fordítanak, a tetű nem tud megtelepedni és tovább szaporodni, mert irtózik a tisztaságtól.

Ezek előrebocsátása után következik a védekezés kiviteli módja.

Községi bizottságokat kell alakítani!

Minden községben azonnal megalakítandó a községi egészségügyi bizottság. Ennek a bizottságnak tagjai: a bíró, jegyző, tanítók, papok, erdőmérnökök, a székhelyen a járási főbíró, orvosok, védőnők, bábák, a demokratikus alakulatok vezetői, valamint néhány gazdálkodó. A bizottság munkáját a körorvos irányításával végzi.

Hasonlóképpen a megyefőnök elnökletével megalakul a megyei egészségügyi bizottság, amelynek tagjai a katonai és polgári hatóságok képviselői, valamint a demokratikus alakulatok vezetői. E bizottság működését a vármegyei főorvos irányítja.

Megnyitották a debreceni vásárt

Groza Péter ajándéka a város szegényeinek

(Debrecen.) Ünnepléses külsőségek között tegnap nyitották meg a debreceni vásárt. A vásárt a debreceni újságírók rendezték meg és annak jelentősége különösen a román és magyar szomszédnépek baráti kapcsolatát fokozza.

A vásárt Jósik Lajos nyitotta meg, míg Eöry István polgármester Debrecen város üdvözlését tolmácsolta.

Ciáclan Virgil, Bihar megye főispánja Groza miniszterelnök nevében a román kormány üdvözlését tolmácsolta az egybegyűlték előtt és egyúttal bejelentette, hogy a debreceni vásár alkalmából Groza Péter Románia részéről tíz kocsi rakomány tűzfát és két vagon sót küld a város szegényeinek.

TÜZ

A szél végigszárguldozt az udvaron s megörgette az ablakokat. A fák földig hajoltak s maguk körül tisztára seperték az udvart. A tyukok ott kapargattak a fa alatt. A legényke kibámult az ablakon s nézegette a tájat. A tákon már alig volt levél s a nap sugarai is átsütöttek azokon. Na, a nap is mind sűthetett hideg volt azért. Alig melegedett fel az ablaküveg pedig a kályha is melegítette. Rossz kályha volt a szobában. Csak emésztette a sok fát s látszatja alig volt. Az apja alig tudta hazahordani a szárazágot az erdőből. A legényke megnézte még egyszer a napot s az arcát nekinyomta az üvegnek. Megfázott a bőre úgy, hogy elkapta az arcát.

A szobában megnőtt a füst erősen. Már csippte a gyermek orrát s a szemét. A kabátja ujjával alig tudta törölni a könnyeit. Odaguggolt a kályha elé s a parázsra tett még egy marék száraz ágat s kezdte fújni. Majd kifújta a kicsi tüdejét, de az ág nem akart lángra kapni. Mergesen felugrott s kereste a gyufát.

A sifon tetejéről alig tudta levenni. Ahogy kinyitotta a dobozt csak két szál gyufa volt benne. Arra gondolt, hogy szükségére lehet még rá. Nagy kinnal letérdelpelt megint a kályha elé s fújta a parázst. Jó sok időbe telt amíg az ág lángra gyúlt. Örvendett is, hogy az arca ragyogott. Elékereste a kicsiszeket s letelepedett a tűz mellé. A kályha elkezdett dorombolni s a legényke feje is elnehezedett. Ragadt le a szeme. De a füsttől nem tudott aludni. Ha a száját jobban kitértette s nagyot szippantott már elévette a köhögés.

Megmélglődött a végén. Odaszaladt az ajtóhoz s kitértette a kezét, hogy a füst elmenjen hamar. Fázni kezdett, a kezét a fűtő ajtaján mind beakarta dugni. Azért várt türelemmel. Hátha a füst kimegy s akkor újra meleg lesz a szobában. A hideg pedig csak egyre omlott az ajtón s a füstöt szorította ki. A végén nem maradt még a sarokban se belőle.

A legényecske becsukta az ajtót. Még el is rezeselte s úgy várta, hogy meleg legyen. A fűtő alól elékört egy csomó galyat s meggyúrta a kályhát. Alig maradt

még száraz ág. A más mind vizes volt. Aztán letelepedett újra a kicsiszekre s behuntya a szemét. Eleinte, ahogy elaludt, már ijedt is fel. Ugy hallotta, hogy jár valaki kint. A végén aztán megszokta a csendet s elaludt. A fűtő mind dorombolt a fülébe s ontotta a meleget. A nagy melegben egyre jobban lekonyult a feje s aztán az ölébe esett. A rongyos sapkája a földre.

Aludt a nagy csendben sokáig. Már fújt be az ablakon a szél s a kályha hidegen ásitott. — A legényecske kinyitotta a szemét s nagy álmosan azt sem tudta, hol van. A rongyát nyomta a testéhez, hogy ami csepp meleg még van azokban, ki ne menjen. Kotorászott később a fűtő alatt is, de száraz csutakot nem kapott.

Elszomorodott s azon törte a fejét, hogy most mit csináljon. Még az apjára is haragudott, hogy kiment szántani. Út volna itthon. Holnap is ráért volna. Akkor legálabb az anyja is mellette lett volna. Még egy darabig erőltette az esztét, akkor nagy örmömmel odaszaladt a sifonhoz s levette onnan a gyufát.

Szaladt hátra a csűrbe mindjárt. Nagy kinnal behuzta maga után az ajtót, de a szél csak jött be a nyíláson. Megmérgeződött s kinyitotta újra s aztán becsapta jól. Még a horgot is rázárta. Aztán a csűr közepébe tett egy rakás szalmát. Vacogott nagyon. Csak akkor vidámodott meg amikor a szalma fellobbant. Alig bírta aztán táplálni a tüzet. Lett melege is erre, még ugrándozott is. Nemsokára akkora lett a meleg körülrőtte, hogy a bőre égett. Megrettent. Rohant az ajtóhoz, de azt úgy betette, hogy nem tudta kinyitni.

Akkor már lobbogott a csűr is és szaporodott a fűt. A legényke ott ült a fűtő mellett a deszkát s bögtött jobban mint a marhák a pajtában amíg el nem ájult.

Egy óra múlva a csűr csak füstölőg szénrakás volt. Még jó, hogy a szomszédok nem csapott át a tűz.

De a gyermeket csak estefelé kezdték keresni. Akkorra már a hamu is kihűlt.

Biró Csaba

megterítése ellenében kell rendelkezésre bocsájtani.

A vármegyei bizottság feladata: intézkedni, hogy a kiütéses tifusz tova terjedésének megakadályozására kiadott rendelkezések valóságosan is végrehajtsanak. Intézkedni, hogy a fürdéshez és a tetűlenítő kemencékhez szükséges fáról a községek gondoskodjanak.

Intézkedni, hogy az esetleg időlegesen szükségessé váló elkülönítő helyiségek rendelkezésre álljanak, valamint a beteg elszállítására és a körorvosok részére fuvar álljon rendelkezésre.

Intézkedni, hogy a községek raktárában elegendő petróleum, olaj, ecet, szappan és méz álljon rendelkezésre, és hogy a fentemlített községi egészségügyi bizottságok megalakuljanak.

Mindenre kiterjedő ellenőrzés

A községi bizottságok működése a következő módon történik:

A községi körzetekre kell osztani. Minden bizottsági tag kap egy körzetet és maga mellé véve pár fiatal embert és leányt a körletbe tartozó minden egyes családot, illetve családtagot ellenőriz. Az ellenőrzés kiterjed a gazdasági és a lakás tisztaságára, az egyének testének és ruházatának tisztasági állapotára, a fej és ruhátetvessegre. A vizsgálat eredménye erre a célra szolgáló füzetbe bejegyezendő.

A lakás tisztántartására vonatkozólag a meszelést, a butorzat, padlózat luggal való felsurlását kell ajánlani.

A tetvesség elkerülése céljából óvakodni kell a mocskos tetves emberektől. A lakásokba tisztátalan egyéneket, áttatott vendég gyanánt nem szabad beengedni. Ne használja senki a más tisztátalan ruháját vagy sapkáját. A cigányok és csavargók ide-oda vándorlását meg kell akadályozni. A fogságból hazaérkező egyének érkezésük pillanatában megvizsgálandók, megfüröszendő, illetve tetvellenítendő, és 14 napig orvosi megfigyelés alatt maradnak.

Az iskolák és óvodák növendékei a tantestület által mennél gyakoribb tisztasági és tetvességi vizsgálatnak vetendőek alá. A minden községbe kiküldött „A tetű és a kiütéses tifusz füzet” lakosságnak megmagyarázandó.

Tetvellenítés!

A tetvellenítés céljából a haját, szakált, bajuszt és minden egyéb szőrzetet le kell nyírni, illetőleg leborotválni. Ha a tetvesség kisebbfokú, akkor egyelőre a nők hajának levágása mellőzhető. A megnyírt egyéneket alapos szappanozás után meg kell füröszteni, vagy egy rész szappanból, 4 rész vízből és 2 rész petróleumból készített folyadékkal be kell kenni a bőrt és utána meleg vízzel jól lemosni.

A nők haját petróleum és olaj egyenlő keverésével jól be kell dörzsölni és ugyanilyen folyadékkal átitatott ruhával 6 órán át bekötte kell tartani, azután meleg szappanos vízzel lemosni és meleg ecetbe mártott sűrű fésűvel jól ki kell fésülni.

Fehérneműt, ágyneműt, mosható ruhákat és eszközöket vízben vagy lugban 15 percig lefődött edénybe kell forralni. Nem mosható ruhaneműket száraz hővel, vagy vegyi úton kell tetvelleníteni. Száraz hővel sütőkemencében a következőképpen tetvellenítünk: a kemence hőfoka 70—100 C° között legyen, úgy hogy a behelyezett papír 3 perc alatt ne pörköldjék, illetőleg ne barnuljon meg. A tetvellenítendő tárgyakat lazán zsákba kell elhelyezni és 2 órán át a lezárt kemencében hagyni. Bőrtárgyakat nem szabad behelyezni. Cipőt és bőrtárgyakat benzinnel vagy petróleummal kell bekenni. Ágyszalmát rongyokat és más értéktelen tárgyakat el kell égetni. A lakásban a padlót és a falvakat olaj mésszel kell bekenni.

A kérdés nagy fontosságánál fogva szükségesnek tartottuk a nagyközönség figyelmét felhívni, mert ha össze nem fog az egész társadalom a veszélyt nem lehet elhárítani.

Szakembereket a székely hegyek megnyitására!

Irta: Bányai János

geológus-mérnök.

A Népi Egység hónapok óta felszólít a Székelyföld iparosításának s ezzel együtt a Székelyföld talajalatti kincsei feltárásának kérdését. Az alábbi cikk, mely testvérünk, a kolozsvári „Világosság” hasábjain jelent meg, rámutat ezzel kapcsolatban a szakemberek kérdésére. Szerzője, a Székelyudvarhelyt élő neves földtan-tudós nagy hozzájárulással ismerteti a fontos kérdést.

Lapjaink állandóan tele vannak kincses földünk kihasználásának terveivel. A szakszerű felkutatásokkal azonban baj van. Ugy vagyunk ezzel is, mint a falusi ember a kuruzslóval. A bányakutatók ügye is legfőbbnyire előképzés nélküli, jószándéku s legfőbbször szenvedéllyel dolgozó laikusok kezébe van letéve, pedig, ha a testünk belső bajainál nem igyekszünk egy akármilyen bicskát kezelő emberre rábíznunk az operáció műveletét, így a földünk belsejének láthatatlan anyagain, is csak az arra rákészt van hivatva felkutatni.

Tehát foglalkoznunk kell a földkutatásokkal foglalkozók szakkiképzésének kérdésével. A sokoldalú tudást, rátermettséget s kitartást megkivánó munkájór betöltője, a geológus, még mindig a nagy ritkaságok közé tartozik mindenütt s méginkább itt nálunk Erdélyben, holott Erdély területén a bányászkodásnak igazán klasszikus hazája már az őskortól kezdve. Végtelen csodálatos, hogy a ma mindenütt papirost követelő világban csak a geológus igen fontos munkakörét betöltő személyt hagyja érintetlenül e kiválságom s így igen sokszor éppen arra nem illetékesek előtt marad teljesen szabad harásterület a kutatási tér!

Manapság a földtani és ásványtani intézetek szakembereit nevezik hivatalból geológusnak, vagy a nagyobb vállalatok tartanak maguknak ilyen címen geológiai ismeretekkel rendelkező szakembert. Egyetlen egy eset sincs, amikor valamely állás betöltését valaki geológusi diplomája alapján nyerte volna el.

Erdély földjének okserű kihasználása azonban egyenesen megköveteli, hogy a szakemberképzést ne a véletlenre bizzuk! Ha már minden magasabb foglalkozási ág művelője számára hivatalos tanrendszerrel dolgozó egyetemi tanfolyamok elvégzése van előírva, amelynek a végén diplomanyerésre való vizsgálat van szokásban, ilyenformán kell ezt, az egyénre és a közre oly nagyfontosságú geológusképzést is megszervezni!

Itt kell megjegyeznünk, hogy a bányamérnöki kiképzés nem pótolja az olványira hiányzó geológusképzést. A bányamérnökök szakképzettségének tengelye ugyanis az építkezés: a bányatervezés, a bányanyitás, a bányavezetés, de semmiképpen nem a földtani kutatás, a feltárandó bányák anyagának megkeresése.

Rége, amíg a közgazdasági életünk s a kutatásokkal foglalkozó intézeteink szakember igényelését az az egy pár áldozatos s lelkesedést eláruló, erre a szerepre hivatást is érő kielégíthette, nem érezte senki szükségét a külön geológusképzésnek. Manapság, amikor Erdély s főleg a Székelyföld boldogulása attól függ, hogy természetadta kincseinket mennyire tudjuk értékesíteni, bizony törednünk kell azzal, hogy az amugy is sok költséget igénylő kutatások képzett szakemberek kezébe legyenek letéve.

A közéleti alkotásoknak sok olyan részlete van, ahol a földet jobban ismerő geológus tapasztalatára, tudására van szükség. Rengőleg olyan vállalkozás van, ahol a föld megbolygatása feltétlen szükséges. Azt is tudjuk, hogy az ilyen esetekben utólag mennyi bajt okozott az előre nem látás. Ma már az állam s más nem hivatalos szervek is egyre-másra igénylik a földkutatási szakember tudását.

Nem kell csodálkoznunk, ha az ilyen kérdések megoldásában is hozzáértőkre van szükség. Még szinte a szemünk előtt van az állatorvosi gárda kialakulása, mert ezt állattenyésztésünk országos érdeke tette szükségessé. Napjainkban történt gondoskodás arról is, hogy a mind jobban, veszedelmesebben fellépő növényi betegségek leküzdésére szervezettségük eredménye.

KICSODA KERESZTURY DEZSŐ

AZ ÚJ MAGYAR KOZOKTATÁSÜGYI MINISZTER?

(Brassó) Keresztury Dezsőnek, az új magyar közoktatásügyi miniszternek Erdélyhez, sőt Brassóhoz is van valamelyes köze. Vannak, akik még világosan emlékeznek rá amint Boldizsár Iván és Németh László társaságában egy szép nyári napon megjelent a Cenk tövében és hatalmas hátizsákjának lerakása után szállást vert Abafáy Gusztáv írónknál.

Akik találkoztak vele, mint szép, barna, csillogó szemű, végtelenül rokonszenves férfit ismerték meg. Abban az időben tért vissza éppen Berlinből és titokban tervezett ragyogó hitler-ellenes élceket hozott magával. Boldizsár Iván tultengő fiataisága, Németh László társadalmisított idegága mellett Keresztury Dezső maga volt a paléozott nyugalom.

Egy pár napot töltöttek Brassóban. Oromániából jöve, aztán tovább utaztak Erdély más városaiba. Később egy pár évre elveszett a szemünk elől, mert a fasiszták kiszolgáló kormányok vasnál vasabb falat húztak a határokon s ezen csak ritkán csuszott át egy könyv címe, vagy egy név. Tudtuk róla, hogy szorgalmasan írja könyveit, de csak az idén tavasszal hallottuk meg, hogy kinevezték a híres Eötvös-kollégium igazgatójának. Az új magyar kormányban aztán megkapta a kultuszminiszteri tárcát.

Ebből az alkalomból a pesti „Színház” című lap munkatársa beszélgetést folytatott vele. A beszélgetés egyes részleteit alább közöljük.

Oszi színekbe ágyazva áll a Gellérthegy oldalán egy nagy sárga épület, Szabó Dezső, Kodály Zoltán, Horváth János régi otthona, a tudomány háza, az Eötvös Kollégium.

Fele rom, de már dolgoznak a falakon. Építőmesterük az egykori tanítványból lett igazgató, dr. Keresztury Dezső, Magyarország új kultuszminisztere.

Szemtől szembe ülünk.

— Milyen furcsa, hogy miniszter lettél.

— Nekem is furcsa — mondja és mosolyog.

— Legalább egyszer olyan kultuszminiszterünk lesz, aki szakmabeli. Író, kritikus, tanár.

— Ezért lesz nehéz. Éppen, mert látom a nehézségeket, jobban érzem a felelősséget is.

— A színházak világát jól ismered.

— A weimari Németország idején ismerem meg Berlin színházi életét. Évekig figyelttem Bécsben, Párizsban, Olaszországban a színházakat.

— Mi lesz a bírálat a miniszterséged idején?

— Nem tartom összeférhetetlennek a bírálatot a miniszteri elfoglaltsággal. A miniszterség hivatal és kötelesség, de nem élettartalom. Ha megindul a „Magyar Csillag”, továbbra is vállalom a kritikai rovatot.

— A vidéki színészet?

— A vidéki színjátszást nagyon fontosnak tartom. Különösen a mai nehéz időkben nagy művelődési feladatok várnak rá.

— Az állandó színházakon kívül számít-e valami különleges szerepet a színjátszásnak?

— Igen. Rendkívül fontosnak tartom a színjátszásnak és a filmnek komoly bekapcsolását a népművelésbe. Különösképpen a laikus színjátszásra gondolok. A munkásszínjátszáson kívül meg kell teremteni a laikus parasztszínjátszást is. Ennek az legyen a hivatása, hogy a parasztság a

meg a növényvédelmi hivatal. Gondoskodunk kell végre a régen érzett geológusi munkakör megszervezéséről is.

Most, amikor Kolozsváron mindkét egyetem, magyar és román nyelvvel, megalapozás alatt áll, nagyon könnyű volna — talán a közgazdasági fakultás keretében — beilleszteni a geológusmérnök-képzést is.

Hisszük, hogy az egyetem szervezésével foglalkozó körök megtalálják a módját ez életbevágó kérdésünk megoldásának. Nem hatalmas költségvetési tételek előteremtésének nagy gondjáról van szó, hanem tisztán csak szervezési kérdéssé egyszerűsödik le az ügy s mégis példaadó, egyszerű alkotás lesz munkánk.

maga álmait, vágyait és értelmes igényeit lássa és fejezze ki saját színházaiban. Le kell vetkőznünk a Gyöngyösbokrétára polgári hazugságainak emlékeit.

— És külfölddel való kapcsolataink?

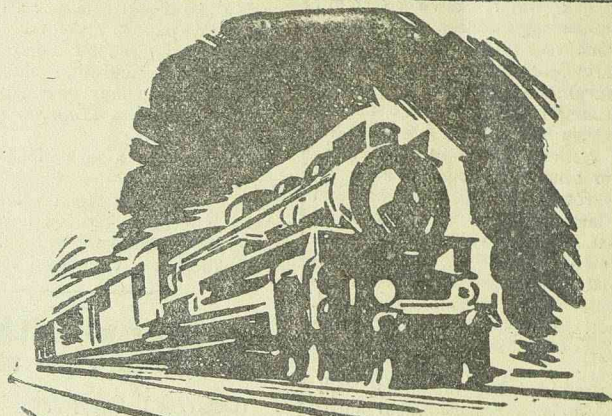
— A prózai színjátszást illetően nem látok sok lehetőséget. A lektüzdhetetlen nyelvi akadályok lehetetlenné teszik az eredményeket. A zenével és a táncsal sokkal többet lehet elérni. Nem szabad megengedni, hogy a külföld a Gyöngyösbokrétán keresztül ismerje meg Magyarországot. Az Opera és a táncjáték

hivatott arra, hogy Magyarország külföldi hirdetője legyen színházi vonalon. Bartók és Kodály külföldi megismertetése legnagyobb feladataink közé tartozik.

— Van valami személyes kapcsolatok is a színházzal?

— Nyolcadikos gimnazista koromban a Rákóczi-kollégium ifjúsági előadásán egy véreskezű generálist alakítottam a Várszínházban. Több embert ki is végeztem.

Ezzel végződik a nyilatkozat. A romániai magyar olvasó tájékoztatására még csak azt közöljük, hogy Keresztury Dezső a magyarországi Nemzeti Parasztpárt tagja.

„Cukrot...”

fogunk behozni Csehszlovákiából... hirdette egy jelentős című, amelyet az egész román sajtó leközölt. Erre fel sok igényes ember szeme előtt lebeghetett az a gondolat, hogy egyszer megint csak ihatunk majd kávét. Kétségtelenül van abban valami, hogy egy édesített fekete kávéban ízlik! De nem szabad elfelejteni, hogy a kávé-ital épp oly egyszerű cukor nélkül is, ha tejjel és „Franch”-kal ízesítjük. A tejeskávé élvezete nyugaton cukor nélkül általában elterjedt, de sohasem „Franch” nélkül, amely oly kitűnően erősítő zamatot ad, gyönyörű sötét aranybarna színt és azt a bizonyos finom-készenyészőit kölcsönzi a kávénak.

Az idei irodalmi Nobel-díj

A budapesti „Szabad Nép”-ben olvasuk:

A közvélemény ebben az esztendőben érthető érdeklődéssel várta, kinek ítéli a svéd Akadémia az irodalmi Nobel-díjat.

Az Akadémia döntései ellen az évtizedek során nem egy jogosult panasza hangzott fel. Gyakran kifogásolták, hogy az alapítványt tevő Nobel Alfred határozottan kifejezett elgondolásai ellenére, a maga maradi világnézeti és politikai szempontjait érvényesíti az irodalmi diák odaitélésénél. Tíz egyvénnyel esztendővel ezelőtt például nagy felháborodást váltott ki, hogy a végre orosz szerzőnek ítelt Nobel-díjat nem Gorkij Maxim, az akkor élt legnagyobb orosz író, hanem a fehér-emigráns Bunin Iván kapta. Most ismét csatlódtak azok, akik azt remélik, hogy ebben az esztendőben, a nácizmus szét-

zuzásának esztendejében a fasiszta barbárság elleni küzdelemben résztvevő nagy írók ítéljék az irodalmi Nobel-díjat.

Stockholmi jelentés szerint az 1945 évi irodalmi Nobel-díj jutalmazottja Mistral G. chilei költő, aki főkonzuli minőségben képviseli hazáját Madridban. (Nem tévesztendő össze névrokonával, Mistral-lal, a nagy provençal költővel). Őszintén szólva, nem ismerjük Mistral chilei költő műveit, s ezért természetesen, nem vonjuk kétségbe irodalmi képességeit. Mégis azt hisszük, hogy a hitleri zsarnokság szétfőrésének évében jóval inkább illette volna meg az irodalmi nagydíj a harcos, demokratikus nemzetek harcos, demokratikus íróinak valamelyikét, például az orosz Ehrenburg Ilját, a francia Aragon Louist, vagy az amerikai Steinbeck Johnt.

Közös ügy — közös küzdelem

1.

Mit tagadjuk: sok n vannak, akik más-ként képzeltek el a béke beköszöntét. Valahogy azt remélték, hogy varázsszóra megváltozik minden, kigyulnak a fények, s titokzatos bőségszarkból ömlelni kezd mindaz a sok ingyencfalat, amiben a boldogtalan halandónak a háború nehéz éveiben nem lehetett része.

Ugy képzeltek, hogy a békekötéstől számított néhány hónapon belül megérkeznek az amerikai hajórakományok és elárasztják az európai piacot mindazzal a jóval, amire már olyan régen áhítottak. Az emberek kigyúlt képzeletében fehér kenyérral megterített asztal inycsiklandozó látomása ködött fel, szájjában érezte a csokoládé ízét, a hamisítatlan gyarmati teák és kávék finom párja elegyült a legfinomabb sülték illatával.

Mikor pedig hiába várt a csoda való-ságraváltására, kis csalódást érzett s bizonyos sértődöttség-félével vette tudomásul, hogy a nehéz háború után a béke nem méltányolta kellőképpen óhajait. Sőt újabb nehézségekkel találja magát szemben. Kénytelen-kelletlen tudomásul kellett vennie, hogy a korlátozások továbbra is életben maradtak, és a legelmebbi fogyasztási cikkek beszerzése is hatalmas gondokat okoz.

2.

Holott ha jól meggondoljuk, ez a nagy bizakodás és a diszlakomázás kiterve-zése, egyáltalán nem volt indokolt. Emlé-kezzünk csak vissza a titokban halgatott külföldi rádióállomások hírdőszáira, amelyekben előre jelezték, hogy a há-boru befejezése után éveknél kell még elmulniok, amíg a hadviselés céljaira ki-szipozott különböző anyagkészleteket pótolni lehet és a kifutott raktárak újra megtelnek. Göbbels és csatlósországo-k-beli társai még javában harsogtak a bi-zonyosra vehető német győzelemről, a vé-res harcok még dúltak a fasiszta eszmék-től megfertőzött ostobák még erősen biza-kodtak, amikor már a biztos diadal útján menetelő szövetségesek szakértői figye-lmettették az európai országokat a há-borns pusztulás következményeire s ter-veket dolgoztak ki a várható éhínség le-küzdésére.

Mégis sokan vannak, akiknek rosszul-esett, hogy a demokrácia ujjaépítésre szólította fel őket a tudtal adta, hogy igazi segítségét végeredményben csak ön-magától remélhet. Az ujjaépítés ma euró-pa-szerre jelszó és ez a jelszó nem vonat-kozik csupán a romok helyén új házak felépítésére. Ellenben azt is jelenti, hogy a javak termelése terén rendkívüli erő-feszítésekre van szükség, mert a terme-lés és a fogyasztás között az egyensúlyt minél előbb helyre kell állítani, ha azt akarjuk, hogy újra a rendes mederbe te-relődjék az élet.

3.

A tömegek ellátásának gondja ma nem is európai, hanem világjelenség. Hiszen még a szinte kimeríthetetlen gazdaságu Amerikai Egyesült Államokban is jórészt fennállanak a háború következménye-képpen a gazdasági kérdések, holott eb-ben az országban nem volt bombázás, német megszállás és a háború is több-ezer kilométer távolságra folyt. Ameriká-ban is nagyobb a fogyasztás, mint a ter-melés, ott is szükség van árrögzítésre és ármegszabásra, az üzérkedés, a hasonló helyzet átkos velejárója, ott sem ismeretlen fogalom.

Angliáról pedig ne is beszéljünk, mert az egykori „jólét országában” éppen csak annyi az élelmiszer, hogy az emberek ne haljanak éhen. Ez a kijelentés felelős brit államférfi szájából hangzott el, tehát nincs jogunk kétkedni hitelességében. A holland helyzetet ismerjük: a német megszállás utolsó napjaiban éjtórnnyóval dobált le az élelmet, hogy az éhhalált leküzdjék. Folytassuk tovább ezt a fel-sorolást? Azt hiszem, felesleges, mert minden józanul gondolkodó népgazdálós ember tisztában van a helyzettel.

Európa tehát még nem jutott el kin-szenvedési végére és roppant nehéz tel-nek néz elébe. Nincs elegendő élelmiszer, nincs fűtőanyag, nincs megfelelő ruházat. A szükséges kalóriáknak még fele sem áll a lakosság ellátásának felelősségét vi-

selők rendelkezésére. Ahol pedig nincs, ott a jószándék sem segíthet.

E szörnyű vergődés bennünket sem ki-mélt meg, noha szerencsésebbeknek mond-hatunk magunkat, mint a legtöbb kör-nyező állam, mert az ország gazdag-ága révén a helyzet aránylag kisebb nehéz-ségeket ró ránk. Itt már valóban azon-mulik minden, hogy a tömeg fegyelm-ezeten vegyen részt a kormány erőfesz-i-téseiben és támogassa az illetékes hiva-talos közegeket a zűgkereskedelem ellen vívott küzdelemben.

4.

Erthető azonban, hogy a reakció nem hagyja kiaknáztatlanul a terepet, ami gaz-dasági téren kínálkozik számára. Sőt arra törekszik, hogy a mindnyájunknak ki-jutó nehézségeket a demokrácia aláakná-zására használja fel, hogy megingassa az emberek bizalmát a kormányban. Ha kell ez a reakció attól sem riad vissza, hogy a nehézségek fokozásával teremtsen elé-gedetlenkedőket.

Ügynökei révén a reakció minden esz-közt és módot felhasznál a viszálykodás magjainak az elhintésére. Egyszerre dol-gozik a politikai félrevezetés eszközeivel és a gazdasági fegyverekkel. Szövetségre lép a fasiszta maradványokkal, amelyek természetesen menteni szeretnék, ami menthető és ezért kész örömet szegő-d-nek szolgáltatása.

Ha nincs kenyér, ha nincs cigaretta, ha nincs cipő fölös mennyiségben, a de-mokráciára hárítják a felelősséget, holott éppen a békétlenkedő reakcióknak nin-

csenek kenyér-, cigaretta-, cipőgondjai. Nézzük csak meg azokat, akik Maniu és Bratiannu híveinek vallják magukat: mi-lyen jól öltözött urforma valamennyi, egyik sem panaszkodik, hogy nincs mit aprítania a tejbe. Mégis ők a leg-hangosabbak, ha panaszra kerül a sor s köztük találjuk meg elsősorban mindazo-kat, akik a kereskedelmi, hivatali és po-litikai üzérkedés révén tisztességtelen hasznot biztosítanak a maguk számára és a széles néptömegek rovására.

5.

Botorság volna azt állítani, hogy a de-mokráciának varázslatos csodaszer volna a birtokában a jelenlegi nehézségek azonnali megszüntetésére. Ilyen varázsszer nincs. Illetve mégis van, csak hogy ezt már nem nevezhetjük varázsszernek. Az egyetlen megoldás: önzetlen lankadatlan munka és védekezés azokkal szemben, akik e termelés folyamatát a saját hasz-nukra akarják kizsákmányolni.

Sulyos túl küszöbén állunk. De csak rajtunk mulik, hogy ezeket a nehézségeket a legkisebbekre szorítsuk le.

Európa sorsa a mi sorsunk is. Az el-lenségek is közösek. Ismerjük ezeket, bármilyen nemzeti céger alatt is jelent-keznek.

A demokrácia győzelme pedig a mi győzelmünk is lesz. És ebben senkinek sem szabad kételkednie. Mert, aki kétel-kedik ebben — akaratlanul is ellensége-inket segíti s a talpraállást nehezíti meg!

Karác Andor

Két vers az elnyomatásból.

Intelem

Gyilkoltok. Szörnyű lelketek vadak lelkeivel elegyül. Ki véd meg titeket? A tett mentésére hol érvetek? Ugy álltok, olyan egyedül

a drót-rácsok közt, mint a rab, kit bizton elítélnek ők, a Könyörtelenek, a vad Birák, az igazság szabad őrei, a még rejtezők.

(1944. febr. 8.)

Ne félj!

Ne félj! Elmúlik majd a gőg, el a vadak uralma. A paszomántot, az erőt kicseréljük a dalra.

Szép lesz a nyugtató halál, ha nem hóhérok ölnek — S ha multadban igaz valál, megmaradsz a jövőnek.

(1944. febr. 9.)

Szemlér Ferenc.

Tanulságos utazás Kurkó Gyárfás szülőföldjére

Válságba jutott nép a kibontakozás útján

Korszerű szövetkezeti megoldások Csikmegyében Csikszentdomokos példája

(Csikvármegye, a N. E. kiküldött mun-katársától.) Eleltrevaló népszen meg kell, hogy legyenek azok a képességek, ame-lyek birtokában a legsúlyosabb nehézsé-geket is leküzdje.

Végzetesen válságos nehézségek közé verte magát a csikmegyei nép is akkor, amikor hallgatott annak idején a lesben-álló tüzei érdekét szavára és egyéb ja-vait elhanyagolva, erdőkincseinek vak ki-használására adta magát. Kockára tette ezzel nemcsak gazdag erdősegeiben fekvő javait, hanem szántói, rétjei, gyümöl-csősei felvirágztatásának, természetes népi fejlődésének lehetőségét is.

Erdőkitermelő szövetkezetek létesülnek

A csiki nép multját a népellenes magán-üzleti érdek tette tönkre. A nép megérez-te, Ezért ráért a szövetkezeti megoldá-sok útjára. Figyeljük meg, hogyan halad ezen az útján a szabadulás felé? Itt, Csik-megyében alkalma volt két ilyen szövet-kezeti alakulat munkáját megfigyelni. Az egyiket Gyergyószentmiklóson, ahol fel-kerestem a Gyergyói Erdőbirtokosok Fa-kitermelő Szövetkezetét.

Ez a szövetkezet 1941 óta működik. Ot-község és négy közbirtokosság erdőinek kitermelésével, a kitermelt fa feldolgo-zásával és értékesítésével foglalkozik. En-nek megfelelően tekintélyes anyakész-lete van: 13.000 köbméter fűrészáru és

80.000 köbméter rönkfa. A terhek a kész-vagyon elenyésző százalékát teszik. Ez volt a helyzet 1944 őszén. A felszabadító Vörös Hadsereg elől a régi vezetőség tag-jai elmenekültek. A réginek helyét új ve-zetőség foglalta el. A háború végén le-gézt 3500 köbméter fűrészáru és 2500 köbméter rönkfenyő. Megtévészti érte-sítések következtében 7500 köbméter fű-részáru pedig a szovjet parancsnokság hadizsákmányként elszállított. A téve-dés tisztázása nyomán maga Vinnogradov tábornok döntött az ügyben, úgy, hogy az elszállított fűrészáru értékében a szö-vetkezet 120 millió lej kártérítést kap.

A szövetkezetnek 2 keretes fűrésze van.

Gyergyóditróban. Ez most elszállításra vár a Gyilkostó környékére, ahol nagy-kiterjedésű erdő kitermeléséhez fog a szövetkezet. Egyébként bérlet fűrészekkel dolgozik. A szövetkezethez tartozó öt köz-ség és 4 közbirtokosság birtokos tagjai ugyanis a kitermelt fájukat a szövetkezet útján dolgoztatják fel. Ezért a környék több magán fűrészt tulajdonosa: kénytelen bérbe adni a szövetkezetnek fűrészüze-mét, mert azok munka nélkül maradtak. Van a szövetkezetnek malomlétele is. A malom számára a szövetkezet adja az olcsó fűtőanyagot. Ezenkívül a szövetke-zet lággyárat létesített és abban a maga fűrészáruját dolgozza fel. Ugyanílyan cél-ból most butorgyárat állít fel. Ez sorozat-ban készíti majd szabvány ajtót, ablakot, konyhabutort.

A szövetkezet ezzel egyrészt több mun-kalehetőséget akar teremteni odahaza, másrészt az erdősegek kitermelt faanya-gát feldolgozva, magasabb áron akarja azt értékesíteni. A szövetkezet jelenlegi ren-delésének 90 százalékát közszállítások teszik: Háborús jóvátételi és szovjet ke-reskedelmi szerződéses szállítások, vala-mint az államvasutak, több tüveggyár, a botfalusi cukorgyár, stb. részére. Egyet-len északerdélyi hasonló vállalat nem vesz részt ilyen arányban a közszállításokban.

A szövetkezet jelenleg 400 munkás és 700 fuvaros alkalmazottal dolgozik.

A munkásalkalmazott is haszonrészesedést kap

A nyereség felosztási terve a követke-ző: 10 százalék köteles tartalékalapra, 5 százalék közművelődési célokra, 2 szá-zalék erdészeti alapra, 33 százalékig ipari üzemek létesítésére megy. A többi nye-reség 50—50 százalék erejéig megoszlik az erdőbirtokos tagok és az alkalmazott munkások között, mint őket egyaránt megillető haszonrészesedést.

Gyergyón kívül Csikban és Kászonban szintén működnek még ilyen fakitermelő és értékesítő szövetkezetek és több áll-ezenkívül megszervezés alatt. A cél az, hogy ezek a jövőben szövetkezetek közös-terv szerint végezzék majd a fakitermelést, a feldolgozást és főként az értékesítést. Sok fontos kérdést és nehézséget megold-ez a rendszer. De nem mindent és nem gyökeresen. Ez utóbbi érdekében nagy lépéssel haladt előre a szövetkezeti me-goldások terén Csikszentdomokos népe.

Csikszentdomokos rajón a dolog nyitjára

Az említett szövetkezeteket Csik-Gyer-gyóban az erdőbirtokosok alakították meg, mint tagok. Haladó irányzatuk ab-ban áll, hogy bizonyos haszonrészesedést ad a nemtag munkásalkalmazottaknak is. Őket is bevonja tehát a termelés érde-körébe és hasznába.

Csikszentdomokos fakitermelő szövet-kezete eredetileg szintén ilyen módon szerveződött meg. De utóbb belátták, hogy itt nem lehet megállniok. Kristály József és Domokos kezdeményezésére megtették a döntő lépést és ezzel élére állottak nálunk a szakszerű szövetkezeti haladásnak. Bevonták a szövetkezeti tagok sorába a község minden munkás család-fenntartó lakosát, ha nem is erdőbirtokos. Ma a község 1576 családfenntartója ki-vétel nélkül tevékeny tagja ennek a való-ban népi szövetkezetnek. Rendszerük a következő:

A nem erdőbirtokos új tagok annyi részjegyet kapnak, mint az egyholdas er-dőbirtokos. Ennek értékében egy köb-méter fát termel ki minden új tag a szö-vetkezet részére. A legnagyobb birtokos-nak sem lehet száznál több részjegye. Ezt viszont minden tag elérheti munkája és haszonrészesedése útján, akár önműkö-dően is, úgyhogy a végén — és ez is a cél — valamennyi tag egyenlő mértékben részesévé lehet a szövetkezetnek, tekintet nélkül vagyoni állapotára.

A szentdomokosi szövetkezetnek is van fűrészlétele, lággyára, létesítés alatt épület- és butorasztalos üzeme. Most építik fel korszerű nagy közös étkezőjét, amelyben minden alkalmazott és a köz-ség minden munkás lakója megkapja ebédjét és csak reggel, meg este kell, hogy odahaza étkezzék.

A csikszentdomokosi példát mutatták. Figyelő szemmel fordulunk munkájuk és annak további fejlődése felé. Kívánjuk, hogy eredménye hozzon gyökeres megol-dást és ezzel szabadulást a csikmegyei nép számára a végzetes bajokból.

NAGY MIHÁLY

Ismerjük meg

a Szovjetszövetséget

Ahol összeegyeztetük a földrajzi térképet az iparival

Ha valaki, aki a cárizmus idején beutarta az akkori Oroszországot, most látogatna el oda, nem ismerne rá az egykori tájakra. A sárba és nyomorúságba fulladt nyomorult falvak helyén gyönyörű mintagazdaságokat találna a legkorszerűbb felszereléssel, ahol ezelőtt vándor pásztornépek cipelték, kezdetleges sátraikat egyik pusztai legelőről a másikra, ott most gyáróriások és felhőkarcolók merednek az égből.

A szovjet hatalom volt az, amely feltárta a méltatlanul bitorolom felbecsülhetetlen kincseit, hogy jólétet és boldogságot nyújtson országai valamennyi tájainak. A cári uralom arra se vett fáradságot magának, hogy feltérképezze birodalmát. A szovjetrendszer egyik legelső feladatának azt tekintette, hogy térképet készítsen az addig ismeretlen területekről és felkutatassa az ország kincseit.

A második öt éves terv végzetével a szovjet terület addig ismeretlen részeinek 25 százalékaról készült el minden részletre kiterjedő pontos földrajzi és földtani térképe. Hát ez mérnök, százezer segédmunkás végezte el ezt a feladatot, amely nyíltan felfedezték a világ leggazdagabb szénmedencéjét Kuznetseken, rendkívül gazdag és könnyen hozzáférhető szénterületeket a szibériai Jenisszej folyam mentén, a Moszkva közelében fekvő Pecsorában, a kazaksztáni és Amurvidéki széntelepeket. 1932-ben fedezték fel Kursk mellett az 1600 méter mélyen levő vasbányát, amely egymagában képes az egész világot vasércel ellátni. A Sarkkőrön túl fekvő Kola félszigeten az üveg és alumíniumtermeléshez szükséges anyagokat tárták fel olyan mennyiségben, mint még sehol soha. A Pamir lejtőin műszerlenéshez szükséges anyagot találtak. Az emberi számítás szerint kimeríthetetlen Kaukázusi kőolajon kívül újabb gazdag források találtak az Ural hegység nyugati lejtőin is.

A megindított földtani kutatások azonban nemcsak a föld mélyének kincseire, hanem a felszín eddigi kihasználatlanul heverő erőforrásaira is kiterjedtek. Így építették meg 11 év alatt, 1921-től 1932-ig Lenyin kezdeményezésére a dnyepropetrovski vízerőművet, amely egyedülálló a maga nemében és több villanyerőt szolgáltat, mint a Niagara-vízesés. Egész Ukrajnát látja el világítással és hűtéssel. Most építik a kuzbisevi erőművet, amely a legnagyobb lesz a világon. Ujabb tízezerszámra épülnek a Szovjetszövetség területén a legkorszerűbb vízerőműtelepek.

Igy sikerült elérni azt, amit a földkerekség egyetlen országában sem tudtak eddig megvalósítani, hogy minden anyagot a nyersanyagforrásokhoz dolgozhatnak fel, ami által a termelési költségeket nagyban csökkentették.

Az ipar ilyen példátlan fejlődése természetesen a nép életszínvonalának rohamos emelkedését is magával hozta. Az ipar, a gépesített mezőgazdaság rengeteg munkáskezet és értelmiségit követelt. Rengeteg új iskola vált szükségessé. Ezenkívül a vasúthálózat, általában a közlekedési viszonyok nagymértű kiépítése vált szükségessé.

A szovjet vasúti hálózat ma már kifogástalanul működik. A vonatokon csak két osztály van, úgynevezett kemény és puha. Tekintettel a nálunk szokatlanul nagy távolságokra, minden egyes utasnak fekvőhelye van a szovjetvasutakon. Itt jegyezzük meg, hogy a szovjetvasut nyomtáva szélesebb az európainál, tehát a kocsik is lényegesen szélesebbek, így természetesen az utas is kényelmesebben helyezkedhetik el.

Jellemző, hogy a legelődugottabb szovjet falunak is van rádiója. A rádió előfizetési díja mindössze havi 7 rubel.

Az újságot ott repülőgépen szállítják az ország legtávolibb vidékeire, sőt a Pravda és az Izvesztija című lapok az egész Szovjetszövetség területén egyidőben jelennek meg. A Moszkvában elkészített levonatokat ugyanis repülőgépen szállítják a legtávolabb fekvő városokba, ahol egy óra leforgása alatt már tizeneg példányzámban kerülnek a közönséghez.

Reggel, mielőtt elindult volna a gyárba, még odament a gyermekhez. A kicsi csendesen feküdt a tarkachás ágyban, de a szeme már nyitva volt.

— Ébren vagy életem? — kérdezte az asszony. Tenyerét a gyermek homlokához szorította s aggódva figyelte, nem forró-e. De a gyermek szeme már tisztán kéklett, csak az arca volt még nagyon fakó s a szájaszéle cserepes. Sovány karjaival belekapaszkodott az anyja nyakába és reménykedve kérdezte:

— Mit hozol Pocoknak? Nagymama azt mondta, hogy most vagyok öt éves, most van a születésem napja. Hozzá csokoládét!

Az asszonynak nem volt egy fillérje sem s ezért a szokott választ akarta adni, hogy rossz voltál Pocok, nem hozok semmit, majd, ha jógyermek leszel. De ahogy ránézett a csapzott szőghajjal keretezett, sovány, szintelen kis arcra, nem jött a szája a megszokott kifogás.

— Hozok életem, hozok!

A gyermek szeme felragyogott s örömmel rajzolta ki a dunyára, hogy milyen nagy legyen az ajándék. Az asszony megigazította feje alatt a párnát, aztán indult a munkába. Menet még odaszólt a konyhában foglalatokodó öregasszonynak:

— Már nem lázas. De azért ne engedje még felkelni!

Kint az utcán nyirkos, hideg köd csapta meg. A kabátja vékony volt és rövid. A nedvesség felkuszott a lábszáron s úgy érezte, mintha derékán alul meztelen volna. A villamoson enyhült egy kicsit a fázása. Mellette bőszenyás falusi lány állott. Jól hozzá szorították a tolongásban. A nagytetű parasztlányból áradó meleg és a villamos ringása megnyugtatta. Csak akkor riadt fel, mikor céltalanul révedező pillantása az egyik csokoládé hirdetésre esett. A képen szép kővércu gyermek csokoládét majszolt. Alatta kis vers volt olvasható:

Ha gyermekét szereti
Tibi csokit vesz neki

— Ma estére csokoládét ígért a gyermeknek. De honnan vegye hozzá a pénzt? Egy fillérje sincs. Legalább a hetijegyet ne váltotta volna meg, akkor most vehetne az arán. Pedig nagyon várja, ma van a születésnapja. Ötödik éve, hogy a világra jött szegény, apa nélkül, kinra, nyomorúságra. — Tépte, emésztette a gond és szomorúság. — Lám, csokoládégyárban dolgozik és még sem tud valamit venni a gyermeknek.

Nehéz fájdalom ült a mellére, ami csak erősödött, ahogy belépve a gyárudvarba, megcsapta az ismét, fojtó pára. Egészen kifulladás, mire felért a harmadik emeletre, ahol a munkahelye volt. — Már megint a szívem — gondolta aggodalmasan és nehezet sóhajtott. Alighogy magára vette fehér munkakabátját, már sivitott a munka kezdetét jelző csengő.

Bent a teremben halk zugással indultak a gépek. Ment hogy elfoglalja helyét, de

a munkavezető magához intette.

— Ica, maga most átmeny segíteni a csomagolóba! — adta ki a rendelkezést. A csomagoló nagy, tágas terem volt hosszú asztalokkal, amelyek mellett fehérköpenyes asszonyok, lányok csomagolták fényes papírosba a cukorkát és csokoládét. Az asszony is odaállt közéjük. Éppen „Tibit” csomagoltak, szép nagy szelet mogorós csokoládét piros pettyes ezüstpapírra.

— Hogy örülne Pocok — jutott megint eszébe. — El kéne venni egyet. — Ettől úgy megijedt, hogy remegni kezdett a lába s rögtön el is hessegette magától a kísértő gondolatot. A lopást nagy bűnnek tartotta, még sohasem vett el senkitől semmit. A keze gépiesen csavarta a csokoládét, a gondolata pedig a gyermeknél járt. A fájás a mellében csak nem akart enyhülni. Délben nem is hallotta a csengést, a társai szóltak, hogy hagyja már abba a munkát. Utolsónak ment ki s már majdnem az ajtónál volt, amikor az egyik áruval telt láda mellett a földön egy „Tibi-csokit” pillantott meg. Valaki rálephetett, mert egyik sarka egészen szét volt lapulva. Körülnézett, de senkit sem látott a közelben. Hirtelen mozdulatlan felemelte a fényes kis csomagot és elől a szíve fölé rejtette. Hiszen ez ugys hulladék — nyugtatta meg dörömbölő szívé.

Az izgalom mégis nagyon elgyengítette. Ebédnél alig tudott egy falatot leereszteni a torkán. Eltolta maga elől az ételt. Karját az asztal hideg bádoglapjára fektette és ráhajította a fejét. A többiek kérdezősködtek:

— Beteg vagy?

Bőlintott. Tudták róla, hogy szivbajos. Többször görcsöt kapott munkaközben. Olyankor habzott a szája és dobálta magát. Ugy néztek rá, mint valami csodára. Húzódtak tőle s egy kicsit tisztelték is.

Délután csak erősödött a nyomás a mellében. Mind az járt az eszébe, hogyha megtalálják nála a csokoládét, kidobják a gyárból. Sokszor már azon volt, hogy eldobja a sima, kemény kis csomagot, de ilyenkor mindig a gyermek arcát látta, amint örömmel bontogatja a csokoládét. — Meg aztán nem loptam — bátorította magát, — szét volt taposva, ugys a szemébe került volna. Alig várta a munka végét jelző csengést...

Lent a kapusháznál már hosszú sorban álltak a munkások. Mindegyik kezében tartotta zöldszínű munkalapját, amivel oda kellett menni a bélyegző órához, lebélyegezni a munkaidő kezdetét és végét. Szabálytalan időközökben az óra fölött vörösszínű fény gyúlt ki s a készülék rekedt berregő hangot adott. Ezt azt jelentette, hogy annak, aki soron volt, be kell mennie a motozóba külön vizsgálatra.

Az asszony remegve állt a sorban és az órát figyelte. A készülék ezen a napon

mintha még szeszélyesebb lett volna mint máskor. Néha hatan is elmentek, hogy nem gyulladt ki a lámpa, máskor meg háromszor egymás után is csengetett. Ugy érezte, hogy megfullad mire a készülékhez kerül. Gyáva mozdulattal csúszta be lapját a bélyegző alá. És vörös fényt hasított a szemébe. A kapus rászólt: a motozóba!

Szeme előtt forgott a szoba. A motozóban már többen voltak. Öltözködtek, vagy szétszórt holmijaikat rendezgették. Magas, szőke nő teljesített szolgálatot, aki arról volt híres hogy nagyon szigorúan motozott.

— Nyissa ki a táskáját! — szólt rá az asszonyra, aki tehetetlenül állott előtte. Ápol, főhéber újaival utálkozva kórt az asszony táskájában, de azért mindent megnézett. Szétrázta a kenyérenedőt s még az ételhordó tetejét is levette. Aztán a zsebeiben mutatott. Előhúzta a zsebkendőjét. Az asszony szégyelte, mert mocskos volt. Végül a testén tapogattak végig a hosszú fehér ujjak. Kíméletlen durvasággal kuszták végig a combján, a csípőjén, a ruhája korbáiban, feljebb a melle felé. Ott sima kemény felületbe ütköztek. Az asszony érezte, hogy megfogták. Forrón szakadtak ki torkából a hangok:

— Nem loptam kisasszony kérem! Beteg a kislányom, neki viszem! Ne jelentsem be, sohase tettem még!

A magas szőke nő jéghidegen szólt: — Minden toljaj ezt mondja. Adja ide a csokoládét! Holnap bejöhet a könyvéért!

Az asszony értelmetlen pillantással meredt rá. — Tolvaj... Megkapja a könyvét... Még állt egy pillanattal, amíg a szavak az értelméig jutottak, aztán hörgő kiáltással rávetette magát a nőre. Tépte, marta az arcát, ahol érte. Belekapaszkodott a szőke fürtökbe, húzta rángatta magával, le a földre.

— Te!... Te!... Nyomorult dög... sikoltozta eszelősen.

Mire a kapus beszaladt, már a földön feküdtek mindketten. Az asszony görcsösen rángatózott és habzott a szája. Markában a tisztviselő szőke fürtjeit szorította. Alig bírták szétfeszíteni az ujjait.

— Rájött a szivgörcs — mondták. Egy darabig élesztgették, de amikor látták, hogy csak nem akar magához térni, mentőkért telefonáltak.

A mentőkocsiból hordágyat emeltek ki és ráfektették az asszonyt. A homlokából vér szivárgott. Ossztorította magát a kövezen. Már indulni akartak a hordágygal, amikor a mentőszolgá fényes csomagokat vett észre a földön. — Tibi csokoládé — villant meg benne az öröm. — Jó lesz a kislánynak. — Gyorsan a zsebébe dugta az ezüstös csomagot, aztán jókedvűen szólt oda a társának:

— Indulhatunk!
(1938.)

Sipos Bella.

Mi a Komszomol?

A Komszomol (Kommunista Ifjúsági Szövetség elnevezésének rövidítése) a Szovjetszövetség ifjúságának tömegszervezete. Megalakult 1918-ban. Célja: az ifjúság nevelése a szovjet haza iránti hűség, a hazafiaság és a népek barátsága szellemében. A Komszomol azt a feladatot tűzte maga elé, hogy az ifjúság széles tömegeit bevonja a szocializmus és kommunizmus gyakorlati felépítésébe a Szovjetszövetségben.

A Komszomol harmadik nagygyűlésén 1920-ban, Lenyin nagy beszédét mondott.

Beszédében a következőképpen határozta meg a Komszomol tagjainak fő feladatát: „Az építés nagy feladata előtt álltok, amit csak úgy o'dhatok meg, ha a fiatalokat az összes korszerű tudományokat, ha a kommunizmust a készen kapott, be-

tanult szabályokból, tanácsokból, és munkatervekből át tudjátok változtatni olyan élő anyaggá, amely egyesíti közvetlen munkákat, ha a kommunizmust át tudjátok változtatni irányelvekké gyakorlati munkatömbökben.”

Lenyin halála után, 1924-ben a Komszomol nevét „Össz-szovjetségi Lenyini Kommunista Ifjúsági Szövetség”-re változtatták.

A Komszomolnak óriási szerepe van a Szovjetszövetség társadalmi életében. A Szovjetszövetség alkotmányja szerint az ifjúsági szervezeteknek joguk van jelölteket állítani az ország összes szervezeteibe való választások alkalmával. A Szovjetszövetség politikai és közéleti, gazdasági és tudományos vezetőinek jelentékeny száza a Komszomol nevelése.

Minden öntudatos magyar ember a Romániai Magyar Népi Szövetség tagja, a gyűléseket rendszeresen látogatja s véleményét elsősorban ott nyilvánítja

A Komszomol résztvevő a harcokban a Honvédi Házban valamennyi arcvonalban. A Komszomol száz és százezer tagját tüntette ki a szovjet kormány bátorságáért és hősiességéért a német fasizmus elleni harcban.

Sok újításnak kezdeményezője a Komszomol mind az iparban, mind a mezőgazdaságban. Mihajlov, a Komszomol Központi Bizottságának titkára az ifjúság londoni világkonferenciáján tartott beszédében elmondotta, hogy a Szovjetszövetség üzeimében most csupán az ifjúsági brigádokban jelenleg több, mint egymillió ifjúsági munkás — dolgozik versenyben. A falusi ifjúság körében nagyon elterjedt és nagy népszerűségnek örvend a traktoristák, a szállítómunkások, a cséplőbrigádok, a jobb természetű dolgozó ifjúsági munkacsoportok versenye.

A Szovjetszövetség ifjúsága gyakorlati munkájában arra törekszik, hogy megszolgálja és kiérdemelje azt a kitüntető elnevezést, amelyet visel: Lenyini Kommunista Ifjúsági Szövetség.

TANULSÁGOK TANULSÁGAI

A „Világosság” testvérünk egyik nemrégiben megjelent számában Jékely Zoltán, a ragyogó tehetségű költő, kitűnő prózaíró és bátorhangu műbíró figyelemreméltó cikket írt „A vásárhelyi képzőművészeti kiállítás tanulságai” címen. A pompás írásmű érdemük szerinti méltatja a kiállításon résztvevő művészeket és sok olyan szempontra figyelmeztet, amely egyébként elcsúszhat volna.

Mint minden vérből írás, Jékely cikke sem áll meg az esztetességek egyszerű megállapításánál, hanem a tények fölé holtatja az általános érvényű eredményt is. Azért is nevezi cikkét tanulságoknak. Nem állhatom meg, hogy e tanulságok legfontosabbját ne idézzem:

„A kiállítás tárgyi, tartalmi részét illetően szembetűnő, hogy az élenjáró erdélyi képzőművészek egyszerűen az „Éva Műkereskedés”-szerű intézményekbe száműzték minden jelszót és propagandát... Azonban ezen a ponton nem állhatjuk meg, hogy ne vessünk egy összehasonlító pillantást a jelen erdélyi irodalmának jellemző tüneteire. Az irodalmi hangadók ugyanis... az íróktól nem kevesebbet kívánnak, mint hogy lehetőleg tömörítanak és feltűnjen a jelen valóságairól irjanak, felvilágosítsák, népművelő céllal s hogy műveiket az idő kívánatos selejtező szűrőjének kikerülésével, egyenesen a kulturális szomszár, elhanyagolt tömegek közé juttassák...”

Nem tartozom az irodalom hangadói közé s véletlenül sem kívánék ilyen színben feltűnni, amiért Jékely Zoltán tetszetős érvelése ellen meg merek kockáztatni egyetlen szelíd ellenvetést. Ezt is csupán azért, hogy helyesbítsék. A helyzet ugyanis az, hogy az irodalmi hangadók seholsem követelnék tömörítést és jelenidejű valóságokat és népművelő célokat az idő selejtező szűrőjének kikerülésével.

Az ugynevezett „irodalmi hangadók”, már amennyire szerény értesüléseim terjednek, nem ezt követelik s így seholsem feltehető fel, „a képzőművészet jelesei s az irodalom hangadói közt mutatkozó emegyszerűsítő különbség”, amely Jékely Zoltán lappangó lelki nyugtalanságának írásban való levezetésére kényszerítette.

Az én benyomásom szerint — ami lehet természetesen téves — az erdélyi irodalmi hangadók és általában véve az új élet megvalósulásáért küzdő, értelmiségi vonalon mozgó személyek az íróktól csupán azt kérik, követelik, esengik, hogy saját értelmét, lelkét, érdeklődését, tájékozódását tekintve lépjen ki abból a tartózkodásból, abból az elutasító magatartásból, amelyet eddig saját sorsának eseményeivel szemben tanúsított.

Mondjunk egy példát és azonnal világos lesz a tétel.

Mielőtt kitört a hitleri világháború, a Jékelytől most „irodalmi hangadónak” nevezett emberfélék és írófélék számos esztendőn át zörgettek az írók és egyéb tollforgatók ablakain azzal a kérelemmel, hogy ha Istent ismernek, nézzenek körül a világban, figyeljék meg, hogy mi történik és ha megfigyelték, akkor hallgassanak a saját józan észükre. Semmi egyéb, csak a saját józan észükre. Egyesek hallgattak is a szép szóra. De valljuk be, sokan rá sem hereditáltak. Nem rosszul tudhatól, nem gonoszágóbl, nem az erendő bűn befolyása alatt. Hanem csupán kényelemszeretetről és másirányú elfogultságai miatt. Az eredmény a tökéletes tájékoztatatlanság mindazokban a kérdésekben, amelyek nemcsak az egyént, de a nemzetet is érintették.

A nagy nemzeti megpróbáltatások öröklése a magyar írói életben kapkodott és még ma is tetővén kapkodó fűhöz-fához, hogy a viharban meg tudjon állni. Mikor a történelem elörséppel fenyegette azt a művelődést, amelyben felnőtt, azt a nyelvet, amelyet anyjának dédelgetett, azt az irodalmat, amelyet az első között szeretett volna látni, akkor sok magyar író döbbenetesen vallotta be magának, hogy nem lát kivezető utat. Ráébredt már arra, hogy a régi nem jó és hogy valami más kellene. De, hogy mi ez a más, azt nem tudta felfedezni. És most ott áll gyámoltalanul és ijedten, feje körül a megsemmisülés kősa ködeivel.

A magyar nép, a magyar irodalom és a magyar költők érdeke pedig nem a megsemmisülés, hanem az élet, a ragyogás, az

alkotás. A Jékely által csöppnyi tartózkodással „irodalmi hangadónak” nevezettek éppen ezt szeretnék. Hiszen lehetetlen, hogy az író, aki népe szellemi legjavát jelenti, ne tudjon tájékozódni korának nagy eseményei, az emberiség történetei, nemzetének élet-halál kérdései között. Lehetetlen, hogy ennek következtében minden pillanatban pusztulás fenyegetse őt is, népét is.

Az íróhoz intézett követelés tehát csupán az, hogy nyissa ki a szemét és tartsa társa a fülét. Igyekezzen meghallgatni az igazságot és akkor meg fogja találni a szépséget. Jékely jól ismeri Keats híres sorát: „Beauty is truth, truth beauty” — e nagy angol költő szavát most igazolja előttünk a történelem. Az igazság ugyan-

az, mint a szépség és igazság nélkül szépség sincs.

„Az irodalmi hangadók” bizonyára meg vannak győződve arról, hogy az igazság meghallgatása az író számára elengedő, mert a józan belátás elvégzi a többi. Vannak természetesen esetek, mikor az írótól mást is követelnek — de nem a hangadók, hanem a kényszerítések. Például vers helyett kiáltványt kell fogalmaznia. De ez akkor következik be, amikor harc van és küzdelem van. Például küzdelem a nemzeti szabadságjogokért. Ilyenkor sem okvetlenül kötelező a részvétel, ez a természetű függ. De a részvétel még nem jelenti, hogy kivonja magát az idő ítélete alól, mint ahogy a részt nem vevőről sem mondta ki máris

Egy idegen meglátogatja Brassót

Harc életre-halálra — Ami van és ami nincs

Az idegen leszáll a brassói állomáson és megdöbbenve látja, hogy az egykori hatalmas pályaudvar valósággal eltűnt, a föld színéről. A másik oldalon azonban az ugyancsak légitámadások során elpusztult vasúti műhelyekben már lázasan folyik a munka. Egyre több vasúti kocsi és mozdony kerül ki belőlük, hogy mielőbb rendes legyen az ország vörkeringése. A romokban heverő gyári negye-

dekben is megkezdődött már az ujjaépítés. Belső városban zsúfoló forgalom. Feltűnően sok az új üzlet. A kirakatok akárcsak a régi békevilágban, éppen csak az árak nem emlékeztetnek békére. Feltűnő, hogy egész Brassóban, amelynek lakossága hozzávetőleges számítás szerint is meghaladja a 100 ezer lelket, egyetlen hentesüzlet sincs. Annál jobban elszaporodtak a rőfös- és cipőüzletek.

Teljes üzemmel!

A hatalmas ipari központ majdnem valamennyi gyára teljes üzemmel dolgozik. Az öntudatos munkásság kezényomán lassan, de feltartóztatlanul kezd ömleni a termelvények tömege a fogyasztó felé. Elérte-halálra menő harc folyik szemeink előtt a dolgozók és az üzemek között. Ez utóbbiak kétségbeesetten erőlködnek, hogy az árakat ismét felhajtásák. A kereskedők sokszor komoly zavarban vannak. Eltűnnek az áruiat, arra számítva, hogy az árak emelkedése folytán többet kereshetnének, de másképp azzal is kell szá-

moljanak, hogy egyre kevesebben lesznek, akik azt meg is tudják fizetni. Azonkívül egyre gyűl az új áru, hiszen a gyárak napról-napra termelnek.

A dolgozók ellátási szervei is kezdnek életre kapni. A szövetkezetekben egyre több a szükségleti cikk összehasonlíthatatlanul olcsóbban, mint a szabadkereskedelemben. A vidéki, ha Brassóba jön, először a szövetkezetekben próbálkozik a vásárlással és szer felett meg van botránkozva, mikor a nagy árkülönbséget látja. Az üzletek ebben a városban főleg az

élelmiszerekre vetették rá magukat. A megye legjobban termő területei száz kezekben vannak még, akik tudatosan szabtalanak. A megcsökkenett állatállomány és a nehéz szállítási viszonyok miatt kevés a tejtermék és a hus. Tejet az egész városban nem lehet hivatalos áron kapni. A vaj ára már 15.000 lej körül jár. Az alma kilója 1200 lej, pedig a közeli környéken bő termés volt az idén. Hagymát, burgonyát, káposztát alig lehet beszerezni. Ami mégis van, azt az ellátási intézmények juttatták a dolgozóknak. Jövőre szaporodik az állatállomány, több területet vesznek újból művelés alá, s így az üzletek arról a piacról is kiszorultak.

Mióta szabadabbá tették a gépkocsis adását, a városban tucatjával kelnek életre a gépkocsijavító műhelyek. Egyedül a Hosszu utcában 21 gépkocsijavítóüzem dolgozik. Valamennyinek az udvara zsúfolva van javításra váró járművekkel. A szállítási viszonyok jelentős javulását várhatjuk a jövő évre.

Magyarok Brassóban

A bécsi döntés miatt nagyon megapadt a magyarság száma. Az iparosok nem szerződhetettek magyar tanoncot, tömegesen bocsájtották el magyar voltuk miatt a munkásokat az iparvállalatok. A felszabadulás után újra gyakrabban lehet magyar szót hallani az utcán, a Székelyföldről is be-bélatogatnak a döntés után eltávoztak.

Gyors egymásutánban nyitak meg a fasiszta uralom alatt szűnre kényszerített magyar iskolák is. A közhivatalokból eltűntek a „Vorbíti numai románeste” feliratu táblák. Az ügyeket többnyire udvariasan intézik el.

Feltűnő Brassóban az értelmiségiek ijedősen alacsony száma. Ezt is jórészt a bécsi döntés rovására írhatjuk, mert a parancsuralom ideje alatt az értelmiségi úgyszólván minden pályáról kiszorult. Pedig a város magyarságának nagy szükség van öntudatos, haladószellemű, erős értelmiségi rétegre. Rajtunk is múlik, hogy a hivatalokban csak elenyésző számú magyar tisztviselő van.

Ami eltűnt a városból

Az idegen, aki ezelőtt két évvel tévedt Brassóba, joggal hihette, hogy valahol Németországban jár. Az üzletekben németül kérdezték meg a vevőt, hogy mi tetszik, amerre a szem ellátott, csupa német felirat, horogkereszt és elhamarkodott győzelmi jelvény. Minden kirakatban ott diszjelgett az elmaradhatatlan nagy V betű, amiről a végén kiderült, hogy nem Victoriát jelent, hanem azt, hogy „Vesztettünk”. Németül: Verloren.

Eltűntek a hirhód, fényes Transznisztrai feliratu üzletek is, ahol a Szovjetszövetségből rabolt árut lehetett kapni.

De eltűnt a nemzetiségi gyűlölködés, amelyet ebben a városban annyi erőfeszítéssel igyekeztek meghonosítani, eltűnt a faji gőg, az utóbbi időkben annyira kifejeződött osztályellentét, a félelem és a bizonytalanság érzése.

A régi, komor, zárkózott városból így lesz — reméljük — a demokrácia felegyará.

TIBOLDI BÉLA

Rákosi Mátyás a magyar jövőért

Most jutott el hozzánk Rákosi Mátyásnak a „Magyar jövőért” című könyve, mely a budapesti „Szikra” kiadvállalat gondozásában látott napvilágot.

A könyv cikkei, rádióelőadások, jegyzetek gyűjteménye — nem szépirodalmi, hanem politikai mű. Érdeklődésben és stílusban azonban vetekszik bármilyen irodalmi sikerrel.

Öt esztendő keresztmetszetét kapjuk benne. Azét az öt esztendőét, amely alatt Hitler maga köré gyűjtve a fasizmus nyílt vagy láppangó erőit, támadásra indult a világ népeinek szabadsága ellen. A cikk és rádiószózatok tárgya változatlanul egy: a magyarság lelkiismeretének ébresztése. Mintha sötét éjszakában kintartó kopogtatást hallanánk a mélyen aluvók ajtaján — döngve, mélyen, szakadatlanul hallatszának az ütések, de senkies akar felbzedni. A hivatalos magyarság bedugta a fülét, paplant húzott a fejére és nem a-

karta meghallani a figyelmeztető igéket.

Amint így utólag olvassuk a makacsul visszatérő intéseket, figyelmeztetéseket, felhívásokat, szinte kísértetiesnek tűnik a szerző tisztánlátása. Évekkel azelőtt megmondott olyan dolgokat, amelyre mások csak egy ország romlása árán jöttek rá. Folyvást felhívta a figyelmet azokra a veszedelemre, amelyeket józanul el lehetett volna kerülni. Könyörtelenül leleplezte azokat, akik a magyar népet a pusztulás szélére juttatták.

Nagyon tanulságos ez a könyv. Mindenkinek el kellene olvasnia. Már csak azért is, hogy tanulságai elősegítsék annak a politikai tisztánlátásnak kifejlődését, amelyet a haladó demokrácia szeretne az emberekben felébreszteni. A haladó demokrácia ugyanis csupán ennyit követel. Tisztánlátást. A többi aztán magától jön.

Mi újság Csikban?

(Csikszereda) Az egész Székelyföldön a legnagyobb drágaság Csikszeredában van. Ez érthető is, hiszen mezőgazdaságilag Csik a legszegényebb: úgyszólván minden behozatára szorul. Hei piaci árú messze túlemelkednek a legnagyobb erdélyi városok: Brassó, Arad, Kolozsvár — árai is.

Különösen a közalkalmazottak, tisztviselők, tanárok és tanítók között igen súlyos helyzetben.

A tanárok és tanítók ezért mozgalmat indítottak, amelyhez a város valamennyi alkalmazottát csatlakozott. Kérésük: fordultak az illetékes felsőbb hatóságokhoz. Kérésük az, hogy Csikszeredát, amely megyeközpont is, a hatodik fizetési osztályba, a második vagy első csoportba osszák be. Illetékes körök, ahol annyi jóakarát

nyilatkozik meg a Székelyföld kérdései iránt, remélhetőleg nem zárkoznak el a kérdés teljesítése előtt.

Csik kereskedő-társadalmán igen súlyos körülmények között végzi munkáját, hogy a csikiné gazdasági ellátásban résztvegyen. A nehézségek érezhetők, mert hiszen a vármegye kereskedőinek csaknem valamennyi árucikkét más, távolabbi kereskedelmi központban kell beszerezniük. Ezért határozta el Csikszereda és vidéke kereskedő-társadalmán, hogy megalakítja szervezetét, mert a tömörülés megkönnyíti az árubeszerezést.

Az alakuló gyűlésen Balázs Ferencet elnöknek, Gál Imrét és Dávid Ferencet alelnököknek, Farsay Sándort titkárnak, Csiki Albertet és Szabó Ionát jegyzőnek, Borbély Sámuel pedig pénztárnoknak választották meg.

SZERVEZETI ÉLET

A MNSZ Brassói szervezetének városi intézőbizottsága vasárnap, december 9-én délután 6 órakor rendkívül fontos ülést tart a szervezet Mester utcai székházában, melyre kéri a tagok feltétlen megjelenését annál is inkább, mert ezen az ülésen a központi végrehajtóbizottság néhány tagja is jelen lesz.

A MNSZ Mester utcai székházában szombat délután 4 órai kezdettel a nők tartják meg szokásos szombat délutáni gyűléseit, amelyre kéri a tagok minél nagyobb számban való megjelenését.

A Brassói Magyar Népi Dalárda nemrég lezajlott nagysikerű művészeti előadása után most a szegény gyermekek karácsonyi felszerelését vette tervbe. Szokásos kiállítások mellett a dalárda karácsonyi ünnepsége keretében osztják szét az árva szorultak között.

A Brassói magánintézmények szakszervezetének közmunkavégzési osztályán vasárnap, december 16-án délután 10 órai kezdettel nagyszabású karácsonyi előadást rendez a Redut termében. Jegyeket a Băicica színházi ügyfélszolgálat és az előadás napján a pénztárnál lehet kapni.

A Cenzurált régi jégpálya az idén újból megnyitott. Ezúttal azonban már a magánintézmények szakszervezetének kezelsében. A szakszervezet tagjai, valamint a Haladó Ifjak kezdeményezésére árú bérletet kaphatnak a brassói magánintézmények szakszervezeteinek tagjai.

A Brassói Önkéntes cipésmesterek szövetsége kéri valamennyi tagját, hogy az anyaggyűjtés ügyében hétfőn, december 10-én délután 3 órakor tartandó gyűlésen teljes számban jelenjenek meg. Kéri továbbá mind magyar, mind román iparos-társait, hogy teljes erejükkel támogassák szövetségüket, mert csak ezen az úton juthatnak jó és olcsó anyaghoz.

A M. N. SZ. brassói szervezetének ifjúsági csoportja december 9-én vasárnap d. u. 4 órai kezdettel a szervezet Mester utcai székházában

nagyszabású táncos Mikulás-délutánt rendez,
melyre mindenkit szeretettel meghív.
A zenét a közismert **Kerekes** zenekar szolgáltatja.

MINDENKINEK saját érdeke melletti házat, telket venne vagy eladna, felkeresni kötelesség nélkül

„VISCONTI“
Ingatlanforgalmi irodát
Brassó, Weiss Mihai-utca 6. Tel.
Irodai 15-99, lakás 15-98
megbízónk részére keresünk házakat és telket.

Papirzsákokat
Istét, bab, lencse, borsó, aszalt-gyümölcs, burgonya részére kaphat
Váradi A. papirlerakatánál
Brassó, Rózsa tér 4. — Telefon: 29-03.

A MNSZ brassómezei szervezete gazdasági iskolát végzett

okleveles gazdanevelőt
alkalmaz. Ajánlatokat a szervezet címére kérünk.
MNSZ. Brassó, Str. Vlad Tepeş 16.

Olvassatok és teriesszettek a Népi Egységet

Rövid külföldi hírek

A LENINGRÁDI Szovjet Múzeum most ünnepi fennállásának 50 éves évfordulóját. A háború alatt a múzeum kincseit az Uralba menekítették, de most újból visszavitték Leningrádba. A múzeum épületét annakidején két német bomba érte. A NEMETORSZÁGI amerikai sajtóiroda szerint Funk Walter német háborús bűnös öngyilkosságot kísérelt meg. Jelenleg kórházban ápolják és remélik, hogy rövidesen felgyógyul.

A SZOVJET távirati iroda jelentése szerint Petrov, a Szovjetszövetség kínai nagykövete és Vang-Si-Cse kínai külügyminiszter kísérelte az ez évben Moszkvában kötött szovjet-kínai barátsági szerződés beiktatásának okmányait.

Kereskedő nagygyűlés Brassóban

(Brassó) Az ország szakmai szervezetbe tömörült kiskereskedői, hogy országos viszonylatban is megbeszélhessék a kereskedelemmel érintő szakmai problémáikat, országos jellegű értekezletet hívtak egybe. Az országos központ a brassói kerületi központot kérte fel a nagygyűlés megrendezésére, amelyen a romániai kereskedelem intézmények valamennyi képviselője részt vesz.

A nagygyűlést december 13-án, csütörtökön délután 11 órakor tartják meg a Redut utca termében.

A tartományi vezetőség ezúton kéri a kereskedelmi szakmai szervezetek és egyesületek elnökségeit, akik a kiküldött meghívót nem kapták meg, hogy küldjék ki megbízottakat és erről értesítsék a Regionál X-a USIC. vezetőséget, Brassó, Str. Smardan 5, Távfelszóló 13-02.

APRÓHÍRDETESEK

Foglalkozás

Perfekt eszákcsont félnapra alkalmazunk. Tabak, Brassó, Kapu utca 30. 3379-f

Matricakészítő szerszámokat, teljesen átfutó munkát keresünk azonnalra. Brassó, Arvadás-utca 39. 3399-f

Szakképzett ácsmester, román és magyar nyelvtudással, nagyobb vállalatnál munkavégző állást keres. Cim a kiadóban. 3403-f

Egy főnökiadó mindenestve bejárónő j. ártással azonnalra alkalmazunk. Brassó, Str. Dr. Marinescu 2. 3405-f

Jó munkás cipészmezőket, akik a varrott-munkához is értenek, jó fizetéssel alkalmaz. „Elve-tia” cipőszövet, Brassó, Piața Libertății 5. (Bucur) 3409-f

Matrica-lakatost alkalmazunk. Csak komoly gyakorlati bíró erő jöhet számításba. Metal, Str. Lungă 188. 3418-f

Egyedülálló férfinél mint háztartásvezető, esetleg anyahelyettesnek is január 1-re sürgősen állást keresek. Cim: Goosch, Brassó, Regele Mihai 2.3420-f

Jó főnökiadó bejárónő félnapra alkalmazunk. Albu Constantin, Brassó, Kapu utca 30. 3434-f

Vaddörök (farika, vaddisznó, őzke, szarvas) bér-cseréssel vállalom. „Lorenz” timárás, Brassó, Str. Pântână Regele 3. Telefon 24-47. 3423-f

Mesterekönyvvél rendelkező férfifehérmű szabásznő állást keres. Ajánlatokat a kiadónál kérek. 3422-f

Önálló férfifehérmű varrónő és tanulóanyát jó fizetéssel alkalmazunk. Brassó, Regele Carol G. 3455-f

Adás-vétel

Keresek megvételre Rosenthal kávészervizet, külföldi metasztiklort, perzsaaszonyvet, perzsa-asztalterítőt, festményeket és nappelt. Ajánlatokat a kiadóhivatálba kérek. 3345-a

Eladó egy régi használt fagyógép. Brassó, Str. Sf. Petru 85. 3365-a

Motorkerékpár 350 cm³-ig (Jehet segédmotoros is) keresek megvételre. Ajánlatokat ármezgél-léssel Bartos Gáspár Sepsiszentgyörgy, Churchill utca 25-re kérek. 3393-a

Keresek megvételre fagyógépet. Cim a kiadón. 3400-a

Egy darab vas szobakályha eladó. Brassó, Str. Primăverii 8. 3401-a

Vezek jó főzőkályhát. Cim: Brassó, Calea Victoriei 21. Apart. 2. 3404-a

Eladók: egy antik ebédlőkredenc, egy gyermekágy, két ágy, két szekrény, egy heverő, asztal, székek stb. Cim: Brassó, Regina Maria 55. 3408-a

Majdnem új szmokingöltöny közepes méretű eladó. Brassó, Str. Buzdugan (Egres utca) 10. II. emelet délután 4-6 óráig. 3415-a

Eladó 45 lóerős Lanz-Buldog gyártmányú traktor ekével együtt. Ratiolai Viktor. Arapatak. 3416-a

Stelázsit, pulit, vitrint, textil kötöttáruakat részére keresek. Ajánlatokat „Sürgőse” jellegre a kiadónál kérek. 3417-a

Eladó vastagfalú négykerékű kis kocsizárók és egy 2x2 vízmentes ponyva. Kovács Kálmán. Sepsiszentgyörgy Malinovszki Marsal utca 43. 3421-a

Eladó utazóbunda, térs és női bőrkabát. Brassó, Regina Maria 26. 3424-a

Keresek megvételre női Singer szűlyesztő varrógépet. Cim a kiadóban. 3425-a

Malacok héthetesen eladók. Brassó, Str. Octavian 13. 3427-a

Eladó elsőrendű térfűtő, ugyanott egy Dermata körömcipő és finom sportszőrvet 1.60 cm. Megtekinthető délután 3-6-ig. Brassó, Katalin utca 16. Hátul az udvarban. 3430-a

Egy baba és egy babgyermekportkocsi eladó. Brassó, Hosszu utca 62. földszint 2. 3432-a

Eladók: háló, varrógép, szekrény, négyfokos szék, heverő, asztal, fotel, asztal, asztal, bútorok, szőnyeg és egyéb. Brassó, Vár utca 112. 3439-a

Vilki gimnáziumi tankönyveket keresek megvételre. Cim a kiadóban. 2442-a

Hangversenyzenegóra, fekete, karcosburok és keményfaháló eladó. „Compass”, Brassó, Str. Regina Maria 6. 3431-a

Eladó szürke valódi opozon prémiallér és egy sárga róka. Brassó, Titu Maiorescu 7. 3450-a

Jókarban lévő használt háztelofont, esetleg hálalokkal és elemberendezéssel veszünk. Telefon 17-39. Brassó. 3449-a

Eladók: patafon lemezekkel, sztal, székek és egy kosmai pult. Török, 205 szám. 3445-a

Eladó korecska, 23-26 fűtőlámpa, (golyó 25 cm) csizma 41 és fekete nadrág. Guncy, Brassó, Barjku 28. 3444

Vezek alkalmazg varrógépet, butort és használt ruhát. Brassó, Str. Regina Maria 17. Használt ruhaház. 3450-a

Ingatlan

Sürgősen eladó kisebb családi ház Suburbánban. „Visconti” ingatlanforgalmi iroda. Brassó, Weiss Mihai 6. 3428-f

Házak, telkek eladók Landaunál. Brassó, General Moșoiu 25. Telefon: 17-23. 3436-f

8x12 méteres faistálló cseréppel eladó. Dálnok 180 házszám. Háromszék vm. 3360-a

700 m² terület műhellyel mellékhelyekkel központos közel eladó. Landau, Brassó, General Moșoiu 25. Telefon 17-23. 3358-f

Kereskedelem és Ipar

Harisnya, céna, gombok, gyöngyök, broszok és számtalan más rövidára cikk nagy választékban olcsó árakban „Progres”-nél, Brassó Hirschler utca 1. 2521

Festék jutányosan bórúhát, női tászkát, kesztyűt, egész és félcipőt, valamint bármilyen bőrből készült tárgyat. Brassó, Főváros utca 18. 3157-v

Gumibocskor nagyban eladás, állandóan kapható. I. Slavovits, Brassó, Str. Marșeniilor 7. (Arvadás utca). 3437-k

Bérlés

Két üveletheliség és egy nagy raktár kiadó. Török 205 szám. 3452-b

Keresek azonnalra 2 szoba, konyha, fürdőszoba, modern bútorozott központi lakást, évi bért, esetleg lépést fizetek előre. „Visconti” ingatlanforgalmi iroda, Brassó, Weiss Mihai 6. Telefon 15-99. 3431-b

Üres garconiert keresek. Ajánlatokat a kiadónál „Központ, gáz” jellegre kérek. 3433-b

Pianinót vennék bérlő. Cim a kiadóban 3443-b

Vegyes

Örökbeadnék 11 éves leánykát. Bővebbet Tóth Ilésné, Brassó, Carmen Sylva 58. 3262-v

Kérem azt a két férfit, akik május havában egy 13 éves fiúval főzőkályhát néztek, szíveskedjenek lakásomra jönni. Benedek, Brassó, Calea Victoriei 32. 3383-v

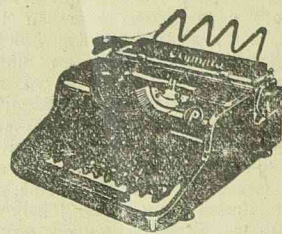
Felkérem azt a személyt, aki november 30-án tévedésből a kovászai autóbusról egy zöld bőröndöt elcsorított, legkorábbi időben belüli tartalmával együtt hozza vissza Ördög Mózes, Sepsiszentgyörgy, Bánki Donát út 39 szám alá, mert ellenkező esetben a rendőrségnek feljelentést teszek, mivel az illetőt ismerem. Saját bőröndjöt fenti cím alatt átvetheti. 3434-v

Ha valaki tud a hazatér foglyok közül, Csező Nándor, Tula és Kozló II. táborban, téglagyárban tolmács volt, Fazakas Lajos II. tábor kórházi beosztásban volt, Padgyas Károly I. táborban volt, értesíték aggodó hozzátartozókat. Fazakas Julianna, Sepsiszentgyörgy, Csiki utca 43. 3435-v

Felkérem mindazokat, akik tudnak Török András 1927-es korosztályú katona hollétéről, aki 1944-ben az 1007-es batallionnál teljesített munkaszolgálatot, értesíték Török Andriánét. Halmag, Fogaras vm. 3436-v

Kérem, aki tud valamit előbbi születésű Gáspár Jendről, aki májusban a soproni fogolytáborban volt, értesítse Jakab Ilonát, Högös, Tárnavs Mare. 3453-v

Todor Ion jun.

író-címző-számoló-könyvelő-sokszorosító-gépjavitó szakmühelye — új gépek lerakata
BRAȘOV Str. Reg. Carol 31 (volt „Olimpia”)
Iroda az udvarban
TELEFON 29-47. — Keresk. Kam. bel. sz. 4798/1941.

Autobusz indul

Bucureștibe

és vissza minden nap
reggel 7 és déli 1 órakor

„România” (C. I. Z. A. képviselő)

Brassóban: Kapu-utca 49, Telefon 32-35,
Bucureștiben: Str. Izvor 2, Telefon 3-65-21

Kereskedők
figyelmébe!

Rövid- és galanteri árak nagy választékban „Progres”-nél,
Brassó, Hirschler utca 1.

Ékszer, órn. rádió és
villamossági üzletmel

Sepsiszentgyörgyön, (Telefon 66.)
Lenin út 8 a'ett régi helyiségben
újra megnyitottam.

Törtaranyat, ezüstöt és drágaköveket legmagasabb napiárban veszek, javításokat válllok.

Ehrlich Sándor.

Gáspár Andor

olcsón és precízen válllok

Órajavitásokat

Sepsiszentgyörgy, Malinovszki Marsal u. 10. (volt Csiki utca).
Aranyművesmunkákat is válllok

Rövid - galanteri - kötöttáru

stb. nagyban és kicsinyben,
nagy választékban

Weiszfeiler Testvérek-

nél, Brassó, Piața Libertății Nr. 27.
Telefon: 11-71.

Használja Ön is
az egész világ által ismert

**PARCOL
BUENOS-AYRES**
készítményeket?

Americain skin food crém a bárszónyos bőr egyetlen titka
**PARCOL
BUENOS-AYRES**

Chassing és special crém
a régi minőségben,

**PARCOL
BUENOS-AYRES**

puder a legkitűnőbb minőségben

10 színárnyalatban és a többi
PARCOL
készítmények,
BUENOS-AYRES

Kaphatók minden jobb szaküzletben.